

наша свабода

№45(132) ВЫДАЕЦЦА 3 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

4 ТРАЎНЯ
2001 года
ПЯТНІЦА

Адрас:
220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ПАДПІСКА
НА НАШУ СВАБОДУ!

Каб не шукаць кожную раніцу
нашу газету ў шапіках,
падпішыся на яе цяпер!
Падпіска на НАШУ СВАБОДУ
магчымая праз пошту! У любым
аддзяленні сувязі патрабуйце
падпісны каталог з індэксам
НАШАЙ СВАБОДЫ.

Наш падпісны індэкс –

63478

«Пяцёрка» заяўляе прыярытэты

Учора пяцёра патэнцыйных кандыдатаў у прэзідэнты ад апазіцыі — Павел Казлоўскі, Уладзімір Ганчарык, Міхаіл Чыгір, Сяргей Калякін і Сямён Домаш — правялі сустрэчу з прэсай, каб патлумачыць стратэгію і тактыку сваіх дзеянняў напярэдадні выбараў. Формальнай падставай для сустрэчы з прадстаўнікамі мас-медыя стаўся падпісаны 25 красавіка зварот да грамадзянаў Беларусі, які з'яўляецца дэкларацыяй аб намерах «пяцёркі» да рэгістрацыі кандыдатаў у прэзідэнты. Пяцёра патэнцыйных кандыдатаў заявілі пра аб'яднанне сваіх намаганняў дзеля перамогі на маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах.

— Чаму перадыбарную кааліцыю прадстаўляюць адрозныя кандыдатаў?

Павел КАЗЛОЎСКІ: Рух, які прадстаўляе амаль увесь палітычны спектр Беларусі, безумоўна, мае больш перавагаў, чым рух адзіночак. Таму я ўпэўнены ў тым, што дамоўленасць пяці чалавек пра каардынацыю нашых сумесных дзеянняў дазволіць вырашыць галоўную задачу, азначаную ў нашым звароце: прыйсці да перамогі ў гэтым годзе — годзе прэзідэнцкіх выбараў.

— Ці ведаеце вы самі, хто з вас стане адзіным кандыдатам у прэзідэнты?

Сяргей КАЛЯКІН: Мы ўпэўнены ў тым, што адзін з нас абавязкова стане прэзідэнтам. І менавіта для перамогі на прэзідэнцкіх выбарах, каб Беларусь атрымала ўвосень 2001 года новага прэзідэнта, і дасягнутае гэтае пагадненне.

— Якая Канстытуцыя — 1994 ці 1996 гадоў — будзе дзейнічаць у выпадку перамогі апазіцыйнага кандыдата на прэзідэнцкіх выба-

рах? Ці будзеце Вы пасля перамогі праводзіць датэрміновыя выбары ў парламент?

Сямён ДОМАШ: Я прыхільнік таго, каб было зроблена канстытуцыйнае пагадненне, каб мы маглі дамовіцца з асноўнымі палітычнымі і грамадскімі сіламі — па якім шляху пойдзе развіццё нашай дзяржавы і нашай улады.

Міхаіл ЧЫГІР: Я лічу, каб было меней рознагалоссяў па Канстытуцыі — ці то 1994, ці то 1996 гадоў, — мы павінны зыходзіць з таго, што нам патрэбная новая Канстытуцыя. Што да парламента, то асабіста я лічу, што найлепшым варыянтам было б, каб мы змаглі забяспечыць правядзенне сумленных, адкрытых, справядлівых парламенцкіх выбараў праз пэўны час пасля абрання новага прэзідэнта.

Уладзімір ГАНЧАРЫК: Неабходнасць унясення змяненняў у дзеючую Канстытуцыю відавочная, хоць бы для ўстанаўлення рэальнага балансу ўладаў.

Павел КАЗЛОЎСКІ: Я лічу, што мусіць быць рух наперад, а не вяртанне да Канстытуцыі 1994 ці 1996 гадоў. Таму, магчыма, трэба будзе разглядаць новы праект Канстытуцыі пасля дэталёвай падрыхтоўкі гэтага пытання, шырокага абмеркавання ў грамадстве... Што да парламента, то ён мусіць быць абраны, і галоўнае ў гэтым — гэта дэмакратычныя, прызвестычныя выбары.

Сяргей КАЛЯКІН: Канстытуцыйная рэформа сапраўды неабходная, як неабходная рэформа і ўвогуле дзяржаўнага будаўніцтва. Гэты працэс досыць зацяжны, ён не будзе аднамо-

мантным актам, і я салідарны з тым, што было сказана папярэднімі выступоўцамі.

Неабходна выпрацоўваць новы канстытуцыйны лад, адначасова пасля выбараў прэзідэнта выпрацоўваючы новае выбарчае заканадаўства, якое дазволіла б рашыць самае галоўнае пытанне: выключыць магчымае ўмяшальніцтва выканаўчай улады ў выбарчы працэс, каб уплываць на волевыяўленне грамадзянаў.

— Як Вы збіраецеся кіраваць дзяржавай? Пры дапамозе дэкрэтаў і ўказаў, пры дапамозе ўрада, парламента ці будзе часова ўстаноўлены перыяд адзінаўладдзя?

Заканчэнне на стар.3

Асцярожна! Драпежнік!

3 траўня адзначаецца ва ўсім свеце як Міжнародны дзень свабоды прэсы.

Сёлета гэты Дзень праводзіўся 11-ты раз

3 гэтай нагоды арганізацыя Reporteurs sans frontieres («Рэпарцёры без межаў»), якая аб'ядноўвае журналістаў з усяго свету, падрыхтавала спіс ворагаў свабоды слова. У яго ўвайшлі 26 лідэраў дзяржаваў, 2 кіраўнікі пайстанцкіх групавак у Калумбіі і дзве арганізацыі тэарыстычнага ладу. Адным з персанажаў «чорнага спісу» з'яўляецца і беларускі кіраўнік Аляксандр Лукашэнка.

Reporteurs sans frontieres знайшла вельмі дакладнае слова для абазначэння ворагаў прэсы — драпежнікі. «Супраць свабоды прэсы ёсць драпежнікі. Давайце даведаемся, як іх апазіцыя», — гаворыць слоган RSF, які размешчаны над партрэтамі ворагаў. Дарэчы, адно фота адсутнічае — кіраўніка руху «Талібан» Махамада Амара Ахунзада, які разам з сваімі папечнікамі захапіў пяць гадоў таму ўладу ў Афганістане. Замест фотаздымка — чорны квадрат з тэкстам «Фатаграфаванне забаронена пад пагрозай смяротнага пакарання».

Нельга не прызнаць, што ў Беларусі для фатаграфавання ўмовы куды больш спрыяльныя — партрэт беларускага кіраўніка ў «Рэпарцёраў без межаў» ёсць. Яго суправаджае тэкст паведамлення пра барацьбу А.Лукашэнка з прэсай. Вось некалькі вытрымак адтуль:

«Журналісты часта арыштоўваюцца і ўтрымліваюцца на працягу некалькіх гадзін падчас шматлікіх апазіцыйных дэманстрацый, якія праводзяцца супраць новай канстытуцыі, што дазваляе прэзідэнту Лукашэнку заставацца пры ўладзе да 2001 года... У сакавіку 2000 года, напрыклад, былі арыштаваныя каля 15 журналістаў (насамрэч, больш. — Р.П.), якія асвятлялі апазіцыйную дэманстрацыю. Сярод іх былі прадстаўнікі замежных сродкаў масавай інфармацыі, у тым ліку карэспандэнты навіновых агенцтваў AFP, ИТАР-ТАСС, польскага тэлевізійнага канала, расійскіх тэлеканалаў НТВ, ОРТ і РТР, а таксама Радые «Свабода»...» Узгадваецца таксама пра знікненне 7 ліпеня мінулага года аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага. Асобны параграф прысвечаны «інфармацыйнай палітыцы» беларускага кіраўніка: «Тэле- і радыёвяшчанне застаецца пад дзяржаўным кантролем. Нядаўна прэзідэнт нагадаў кіраўнікам тэлевізіі, што яны мусяць распаўсюджваць «дзяржаўную ідэалогію», дадаўшы, што ён не плануе прыватываць гэты сектар».

Побач з А.Лукашэнкам у шэрагу драпежнікаў стаяць ягоныя калегі-кіраўнікі дзяржаваў былой савецкай прасторы: Уладзімір Пуцін (Расія), Кірсан Ілюмжынаў (Калмыкія, Расія),

Леанід Кучма (Украіна), Іслам Карымаў (Узбекістан) і Сапармурат Ніязаў (Туркменістан).

Не абышлася гэтая «цёплая кампанія» і без знакавых фігураў, якія ўжо доўгі гады лічацца ворагамі прэсы, — Садама Хусейна (Ірак), аятаў Хамейні (Іран), Кім Чэн Іра (Паўночная Карэя), палкоўніка Муамара Кадафі (Лівія), Фідэля Кастра (Куба), Цзян Цзэміна (Кітай). Цікава, што беларускі кіраўнік ганарыцца сваімі шчыльнымі стасункамі з шмат кім з іх.

Паасобку стаяць у спісе ворагаў прэсы баскская тэарыстычная арганізацыя ETA, а таксама «мафія, што выкрадае людзей» з Чачні.

Reporteurs sans frontieres нагадвае, што летась 32 журналісты былі забітыя за тое, што выконвалі свае прафесійныя абавязкі або публічна выказвалі свае думкі. 329 рэпарцёраў было арыштавана, больш чым паўтысячы адчулі пагрозы ў свой бок або сталі ахвярамі нападаў. Сёлета ўжо чатыры журналісты былі забітыя за выкананне сваёй працы. 86 знаходзяцца за кратамі.

RSF пачала масавую кампанію па барацьбе з «драпежнікамі» яшчэ ў мінулы пятніцу. Партрэты ворагаў прэсы былі развешаныя ў французскіх кнігарнях, што належаць канцэрну FNAC. Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

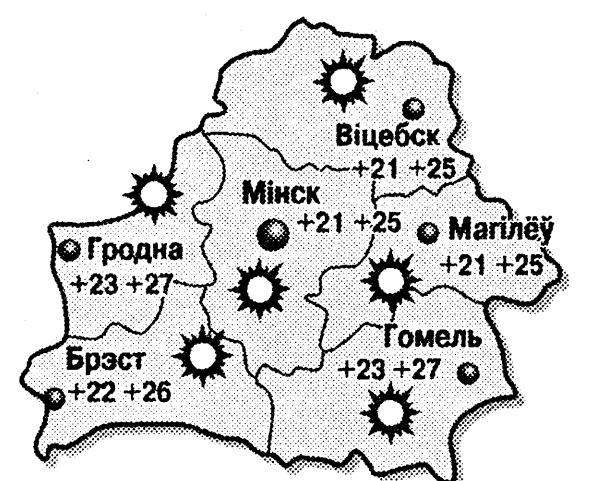

Такім чынам, вы ведаеце ўсё пра Уладзіміра Новікава, як засведчана Кацярынай Шабан, б'е людзей галавой аб сцяну, карыстаючыся службовым становішчам. Нязгодны з такімі злачынствамі міліцыі могуць патэлефанаваць яму на працу і спытаць, навошта ён гэта робіць, альбо напісаць ліст ягоным бацькам (адрас Мінская вобласць, Лагойскі раён, в.Гайна, Новікава, старшыні сельсавета), можа яны возьмуцца за выхаванне сына чалавекам.

А пакуль што Уладзімір Новікаў працягвае ў РУУСе сваю службу парадку. Хто будзе той чарговы, каму лейтэнант саграе мазгі аб сцяну, пакуль невядома.

Адзел інфармацыі

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»
1365

ЗША абвяргаюць Лукашэнку

Амерыканская амбасада абвергла заяву А.Лукашэнкі, якую ён зрабіў падчас вандроўкі ў чарнобыльскую зону. Тады ён сказаў, што «ў справе ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС Беларусі не дапамагае ніводная дзяржава — увесь цяжар чарнобыльскіх праблемаў краіна нясе сама».

Амбасада ЗША распаўсюдзіла прэс-рэліз, дзе даводзіць, што «на працягу апошніх 15 гадоў урад ЗША і шэраг амерыканскіх няўрадавых арганізацый бралі актыўны ўдзел у аздараўленні беларусаў і наогул у паляпшэнні сітуацыі ў Беларусі». Было нагадана, што толькі летаё Злучаных Штатаў адправілі ў Беларусь гуманітарнай дапамогі на 15 мільёнаў долараў, а зараз завяршаюць рэканструкцыю гомельскага шпітала, якая абшлілася ў 450 тысячачу долараў.

Алесь КАТОВІЧ

Квота на ўцекачоў — 100 чалавек

Урадам усталяваны квоты прыёму ўцекачоў для пасялення ў Беларусі на 2001 год. Квоты на Віцебскую і Гомельскую вобласці сёлета складуць па 15 ўцекачоў, на Брэсцкую і Магілёўскую — па 16, Гродзенскую і Мінскую — па 19. Аблвыканкам даючы вызначыць жылловыя памяшканні для часовага пражывання бежанцаў, што не маюць мажлівасці самастойна пасяліцца ў нашай краіне. Разам з тым ўцекачам і іхнім сем'ям будзе выдзелена аднаразовая дапамога ў памеры адной мінімальнай заробатнай платы — 5.700 рублёў.

У параўнанні з леташнімі нормамі гасціннасці нічога не змянілася. У выглядзе сацыяльнай дапамогі засталася тая ж «мінімалка» (тыя, хто мае асабліва вялікую патрэбу, маглі прэтэндаваць на 2-4 мінімальны заробкі). Колькасняя ўцякацкая квота на пасяленне ў Беларусі, як і летась, таксама складала 100 чалавек. Дарэчы, якраз з мінулага года ўцекачы не могуць абжывацца ў Мінску. Раней на сталіцу прыпадала да 90% усіх звяротаў па афіцыйны статус ўцекача. А наогул зараз у Беларусі яго маюць 520 чалавек.

Алесь КАТОВІЧ

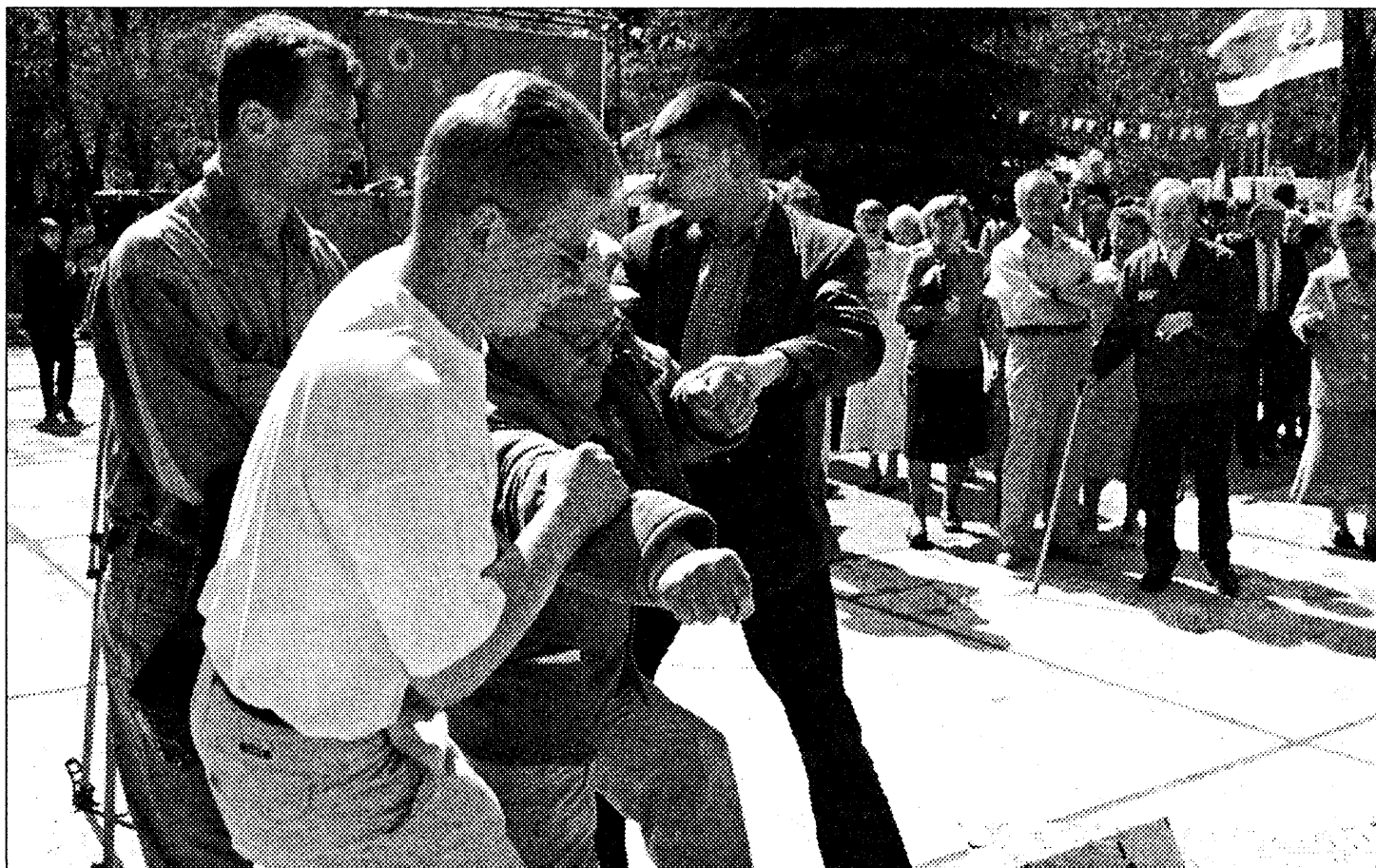
На мытні — хаўруснікі кантрабандыстаў

Табельную зброю давялося выкарыстаць у зоне мытнага кантролю пункта пропуску «Брэст — Цэнтральны» супрацоўнікам Брэсцкага абласнога ўпраўлення КДБ пры затрыманні грамадзяніна Расіі, які падазраваўся ва ўтойванні ад декларавання вялікай грашовай сумы валюты. Ужо пасля мытнага кантролю ў вагон цягніка на Варшаву, дзе ехаў расеец, паўсталі людзі ў цывільным. Той заняў кулачную абарону і ігнараваў дэманстрацыю перад ім баявога пісталета. Рызыкаваць прымушалі 150.000 долараў, якія былі затым выяўлены пры асабістым доглядзе арыштантава.

У каментары да гэтага здарэння прэс-сакратар УКДБ па Брэсцкай вобласці Васіль Шапціц не стаў хаваць, што чэкiсты ішлі па слядах атрыманай імі інфармацыі аб існаванні сярэд брэсцкіх мытнікаў хаўрусніка кантрабандыстаў, перапраўляючых валюту праз нелегальны канал з Расіі на Захад.

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Першага траўня — свята не для ўсіх

Першага траўня стары чалавек, інвалід Ігнат Марціновіч прыйшоў у мінскі парк імя Горкага, дзе праводзілася народнае гуляне, прысвечанае Міжнароднаму дню працы, міру, вясны, і разгарнуў плакаты, выкананыя на картонных скрынках. Напісаныя на іх былі ягоныя думкі аб набалелым. Каму мог перашкоджаць у парку стары і не надта здаровы чалавек? Які закон ён парушыў, што да яго рушыла міліцыя, а потым нейкая баявая пяцёрка ў цывільным. Гэтыя невядомыя, як паказваюць здымкі, прымянялі да старога чалавека сілу, а міліцыя моўчкі назірала супрацьзаконныя дзеянні таямнічай групы. Неўзабаве стала зразумелым, каму мог сапсаваць першамайскі настрой сваімі плакатамі Ігнат Марціновіч. Пагуляць з народам выйшаў галава прэзідэнцкай адміністрацыі Міхаіл Мясніковіч. Яму было добра на душы, ён смяяўся. Можна, з таго, як валалі з парку старога абаронцу інвалідаў.

Вуліца імя «капіталіста»

Заснаванае прыватным капіталам у 6,5 мільёнаў долараў брэсцкае СП «Санта Брэмар» 5 траўня адкрывае свой новы рыббаперапрацоўчы комплекс. У выніку працай будзе забяспечана больш як 400 чалавек. Геаграфія экспарту прадукцыі рыбаперапрацоўкі пашырыцца на Узбекістан, Казахстан і Украіну.

На жаль, такога плёну ад прадпрыемства не даведзеца пабачыць заснавальніку фірмы Міхаілу Машэнскаму, які памёр 3-за сардэчнага прыступу

Мікола НЯЗЛОМНЫ

Дадатковае мыта

З 1 траўня, паводле рашэння Гродзенскага аблвыканкама, пры перасячэнні на аўтамагасце беларуска-польскай мяжы праз кантрольна-прапускны пункт «Брузгі» збіраецца мыта ў памеры 400 рублёў з кожнага чалавека. Плата бярэцца для таго, каб акупіць выдаткі па камунальным абслугоўванні грамадзян, якія перасякаюць мяжу, утрымліваюць у належным санітарным стане тэрыторыю, што прылягае да мяжы,

Павел МАЖЭЙКА, БелаПАН

ЭКАЛОГІЯ

Атакуюць мошкі-забойцы

Ветэрынарныя службы Ляхавіцкага, Ганцавіцкага, Лунінецкага і іншых раёнаў Палесся вымушаныя зараз абмяжоўваць тэрміны знаходжання буйной рагатай жывёлы на адкрытых павятры. У цёплае сонечнае надвор'е тут зноў актывізавалася полчышча машкары. Самкі крывасмокі атакуюць кароў, коней і маладняк, паколькі свежая

кроў ім патрэбная для поўнага міжнароднага выпявання.

Спецыялісты-энтамолагі прагназуюць развіццё сітуацыі, блізкай да вясны 1999 года, калі толькі на Брэсцчыне ад хваробы сімуляцідаксікозу (узнікае ад пакусаў) загінулі больш 70 жывёлінаў з фермаў і прыватных гаспадарак.

Галіна БАРАВАЯ

Забойства акцёра

Праваахоўныя органы Магілёва вядуць расследаванне забойства Уладзіміра Саўчыкава — вядучага акцёра Магілёўскага абласнога тэатра.

Трагедыя адбылася ў ноч з 28 на 29 красавіка, пасля спектакля «Турандот», у якім Уладзімір Саўчыкаў выконваў галоўную ролю прынца Калафа. Паводле папярэдняй інфармацыі, акцёр выйшаў ненадоўга з будынка тэатра, але назад не вярнуўся. Праз некаторы час яго знайшлі ляжачым на ходніку са слядамі гвалтоўнай смерці. Расследаваннем займаюцца супрацоўнікі абласнога УУС і пракуратуры. Уладзімір Саўчыкаў пахаваны ў Шклове.

Канстанцін УВАРАЎ, БелаПАН

АКЦЫІ

«Хочам ведаць праўду!» — акцыя пад такой назвай распачалася ў Беларусі

Яе абвясціла Аб'яднаная грамадзянская партыя, яна прысвечана лёсу палітычных ахвяраў беларускага рэжыму нечакана памерлых і зніклых за апошніх 5 гадоў. Першае мерапрыемства акцыі пройдзе 7 траўня. На месцы знікнення экс-міністра ўнутраных спраў Юрыя Захаранкі на вуліцы Магілёўскай у Мінску будзе ладзіцца пікет. Потым пікеты пройддуць у 30 рэгіёнах Беларусі.

Дарэчы, 70% тых грамадзянаў Беларусі, якія ведаюць пра знікненне Віктара Ганчара, Юрыя Захаранкі, Зміцера Завадскага і Анатоля Красоўскага,

Адны спявалі, другіх хапалі

2 траўня пачаўся суд над лідэрам гродзенскай Маладой Грамады Валянцінам Аскірксам. Ён быў затрыманы міліцыяй на першамайскім мітынг, які праводзіўся ўладамі. Міліцыянты схавалі яго за тое, што ў яго быў сцяг Народнай Грамады. Судовы разбор працягнецца на наступным тыдні. У якасці міліцэйскіх сведак вырашана выклікаць пенсіянераў, якія былі на мітынг.

Сёлетні першамайскі мітынг у Гродне стаў беспрэцэдэнтным з увагі на маштабную міліцэйскую аперацыю. І напярэдадні мітынг, і падчас яго людзі ў цывільным і ў форме бесцэрмонна хапалі людзей, пераважна моладзь. Святлану Нех з Маладой Грамады два дзядзельныя мужыкі цягнулі праз увесь пляц

Леніна на вачах у мітынгуюшчыкаў. Уся віна С.Нех была ў тым, што яна прыйшла на мітынг з чырвоным сцягам з ружай усярэдзіне.

Пасля мітынгу з Ленінскага РАУС было выпушчана 15 чалавек, у ліку якіх былі два журналісты — намеснік рэдактара «Біржы Інфармацыі» М.Карневіч і П.Мажэйка з «Пагоні». Усіх іх пратрымалі па паўтары дзве гадзіны. Апошнім адпусцілі В.Аскірку. Яго міліцыянты вазілі ў офіс Маладой Грамады, каб па дакументах пераканацца, што грамадаўскі сцяг афіцыйна зарэгістраваны. Аднак тады яму прыдумалі новую віну — што быццам бы хуліганіў і не падначальваўся міліцыі.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

«Пяцёрка» заяўляе прыярытэты

Заканчэнне.
Пачатак на стар.1

Сяргей КАЛЯКІН: Для гэтага не трэба мяняць Канстытуцыю. Калі мяне, дапусцім, выбіраюць прэзідэнтам, я проста бяру на сябе мараторый не выконваць тых функцыяў, якія «лішнія» ў Канстытуцыі 1996 года, не прымаць дэкрэтаў, указаў, якія супярэчаць Канстытуцыі ці падмяняюць яе. Працаваць трэба ў прававым полі, якое створанае. Бяда не ў тым, што няма асноваў, сённяшняя бяда ў тым, што яны парушаюцца — ад самага верху ўлады да самага нізу. Трэба аднавіць законнасць у дзяржаве і кіраваць пры дапамозе закона.

— **Якім вы бачыце супрацоўніцтва з еўрапейскімі структурамі?**

Міхаіл ЧЫГІР: З міжнароднай ізаляцыяй будзе пакончана ў найкарацейшыя тэрміны. Для гэтага спатрэбіцца не больш за 2 месяцы.

Уладзімір ГАНЧАРЫК: Мы будзем шукаць сяброў, а не ворагаў.

Сяргей КАЛЯКІН: Беларусь мусіць у поўнай меры выкарыстоўваць сваё геапалітычнае і геаграфічнае становішча, каб наладзіць выдатныя ўзаемаадносіны як з Усходам, так і з Захадам. У тым ліку з НАТО, Еўрасаюзам. Іншае пытанне: наколькі гэтыя структуры гатовыя супрацоўнічаць з намі.

Павел КАЗЛОЎСКІ: Стаць добрым мосцікам паміж Усходам і Захадам — нашае становішча дазваляе гэта.

— **Ці ўлічваеце вы ўплыў «расійскага фактара» падчас прэзідэнцкіх выбараў?**

Павел КАЗЛОЎСКІ: Безумоўна, «расійскі фактар» прысутнічае, яго нельга адмаўляць. Мы бачым сёння, што Расія яўна не падтрымлівае Лукашэнку. Гэта ўжо добры знак таго, што Лукашэнка дужа нервуецца з гэтай нагоды. Але я абсалютна згодны з тым, што, калі не будзе нашай сілы ўнутры Беларусі, то і «расійскі фактар» не дапаможа.

Сямён ДОМАШ: Асноўныя палітычныя сілы Расіі прыглядаюцца да сітуацыі на Беларусі. Зразумела, каго болей будзе падтрымліваць беларускае грамадства, ад гэтага будучы залежаць і адносіны Расіі.

— **Наколькі гатовы кожны з вас адмовіцца ад асабістых амбіцый і ўсё ж такі вызначыць адзінага кандыдата ў прэзідэнты?**

Міхаіл ЧЫГІР: Я думаю, у нас хопіць здаровага сэнсу, каб прыняць адзіна правільнае рашэнне пасля рэгістрацыі. Працэс рэгістрацыі — гэта спецыяльнае сіта, арганізаванае ўладай. Улада гэты прыём выкарыстоўвала падчас парламенцкіх выбараў, і мы думаем, што ён будзе эфектыўна дзей-

нічаць і ў часе прэзідэнцкіх выбараў. Пасля рэгістрацыі — я ўпэўнены ва ўсіх сваіх калегах, што мы сядзем за «круглы стол» і пра ўсё дамовімся. Мы нават не выключаем, што можа скласціся такая сітуацыя, калі мы будзем працаваць на некага пастаронняга.

— **Па колькасці знявольных Беларусі знаходзіцца наперадзе ўсяго цывілізаванага свету. Як вы ставіцеся да гэтага праблемы?**

Міхаіл ЧЫГІР: У мяне нядаўна была размова з дужа вялікім чынам з МУС. Я яму сказаў, што калі б сёння з турмаў выпусціць кожнага другога, то грамадства ад гэтага не пацерпіць, злчыннасць не вырасце. Гэты міліцэйскі чын, які адслужыў без малага 30 гадоў, сказаў, што без шкоды для грамадства з турмаў можна выпусціць дзве траціны знявольных. І тады ў месцах знявольна застануцца сапраўдныя злачынцы. За кратамі знаходзіцца звыш 100 тысяч чаалавек — для нашай невялікай краіны, пры нашым менталітэце — гэта ўжо злачынства ўлады.

11 траўня «пяцёрка» патэнцыйных кандыдатаў у прэзідэнты ад апазіцыі ў поўным складзе накіруецца ў Маскву, каб прыняць удзел у «круглым stole» з расійскімі СМІ. П.Казлоўскі, У.Ганчарык, М.Чыгір, С.Калякін ды С.Домаш запрошаныя ў расійскую сталіцу Фондам абароны галоснасці.

Падрыхтаваў Рыгор БУЯН

Грамада ставіць на шырокую кааліцыю

27 траўня адбудзецца V назачарговы з'езд Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада)

Падрыхтоўка да прэзідэнцкіх выбараў 2001 года стане асноўным пытаннем гэтага з'езда. Пра гэта НАШАЙ СВАБОДЗЕ паведаміў лідэр Народнай Грамады Мікалай Статкевіч.

Фота HREX/ProMedia

З'езд мусіць выпрацаваць стратэгію партыі на прэзідэнцкія выбары. Аднавадны праект пастановы Выканаўчае бюро партыі выпрацавала яшчэ 4 красавіка. Паводле гэтага дакумента, Народная Грамада плануе падтрымаць у часе прэзідэнцкай гонкі адзінага кандыдата «ад шырокай кааліцыі прагрэсіўных сілаў». М.Статкевіч заявіў, што, «па сутнасці, шырокая грамадская кааліцыя ўжо ўтварылася». Маецца на ўвазе зварот да грамадскасці пяці патэнцыйных кандыдатаў у прэзідэнты, падпісаны імі ў Мінску 25 красавіка. Фактычна гэты дакумент ёсць адзіная платформа для «пяцёркі» на перыяд да афіцыйнай рэгістрацыі кандыдатаў.

М.Статкевіч сцвярджае, што «адзіны кандыдат мусіць вызначацца як мага пазней; у адваротным выпадку яго можна пасадзіць, ён можа знікнуць альбо яго проста не зарэгіструюць», — упэўнены лідэр Грамады. Больш за тое, Народная Грамада гатовая падтрымаць таго кандыдата, які выканае дзве ўмовы: падтрымае платформу, якая задавальняе партыю, ды падпіша пагадненне пра парадак вылучэння адзінага кандыдата. Што да

платформы, то сацыял-дэмакратам бліжэй за ўсё платформа, распрацаваная Нацыянальным выканаўчым камітэтам на чале з Мечыславам Грыбам. За тых патэнцыйных кандыдатаў, што прымуць умовы Народнай Грамады, партыя будзе збіраць подпісы: закон не забараняе збіраць подпісы адразу за некалькіх кандыдатаў.

Мікалай Статкевіч прыхільна ставіцца і да ідэі так званых «першасных выбараў»: правесці неафіцыйныя прэзідэнцкія выбары па рэспубліцы з мэтай вызначыць рэйтынг патэнцыйных кандыдатаў ад апазіцыі і паставіць на таго, які мае найбольшыя шанцы на перамогу. Але ролю «першасных выбараў», на думку Мікалая Статке-

віча, мусіць адыграць збор подпісаў. Менавіта гэтая акцыя дасць магчымасць вызначыць найбольш рэальную фігуру ад апазіцыі быць адзіным кандыдатам. Менавіта за яго збіраецца агітаваць Народная Грамада пасля рэгістрацыі.

Апрача таго, на з'ездзе, верагодна, паўстане праблема ўзаконьвання фракцыяў унутры партыі. Мінулы з'езд у ліпені 2000 года даручыў Цэнтральнаму камітэту распрацаваць адпаведнае палажэнне, аднак ЦК даручэнне не выканаў. Тым не менш, Цэнтральная рэвізійная камісія збіраецца выносіць пытанне на парадак дня. Таму Выканаўчае бюро аўральным парадкам распрацавала праект палажэння, які «ніякіх дыскрымінацыяў» не ўносіць — ён проста рэгламентуе дзейнасць фракцыяў. «У нас было такое, калі 20 чаалавек аб'яўлялі сябе фракцыяй», — падкрэсліў Мікалай Статкевіч. Фактычна стварэнне ўнутрыпартыйнай фракцыі становіцца магчымым, калі яе падтрымлівае не менш за 20% сябраў партыі. Цяпер у Народнай Грамадзе дзейнічаюць чатыры фракцыі: «За адзінства» на чале з Аляксеем Каралём, маладзёжная, жаночая ды «Актыўнае дзеянне», якую ўзначальваюць Уладзімір Нісцюк ды Вітал Малашка. Магчыма, пасля прыняцця палажэння аб фракцыях унутрыпартыйных фракцыяў у Грамадзе памене.

Рычард САРДЭЧНЫ

Все было сделано профессионально...

Прошло более девяти месяцев после исчезновения Дмитрия Завадского, а у родных телеоператора ОРТ до сих пор нет никаких сведений о его судьбе...

Ольга Григорьевна ЗАВАДСКАЯ: Всем нам сейчас очень трудно. Нас не информируют о ходе следствия. Точнее, информация к нам поступает очень противоречивая. Однажды вызвали меня и сказали: есть группа задержанных, которых обвиняют в убийстве Завадского. Буквально через несколько дней снова вызвали, но уже была изменена формулировка: их обвиняли не в «убийстве», а в «похищении». На все наши вопросы представители следственной группы отвечают: «Есть у нас одна зацепка. Мы надеемся, что «расколется» один из задержанных по этому делу». В каком смысле «расколется»?

И в то же время существует информация, что все задержанные по этому делу отрицают свою вину, говорят: «А кто этот Завадский в конце концов?» К тому же упрямо распространяются слухи, что Завадского нет в живых. Например, Геннад Барбарича, корреспондента БелаПАН, когда вызвали в прокуратуру, старались убедить, что Завадского уже нет. Все время подбрасывалась ему эта идея, наверное, для того, чтобы он вышел и на эмоциональной волне написал...

Светлана ЗАВАДСКАЯ: Я спрашивала у следователей — какие у вас есть доказательства, что Завадского нет в живых? Оказывается, нет доказательств.

Ольга Григорьевна ЗАВАДСКАЯ: В конце прошлого года в газете «Народная воля» появилась заметка, что скоро всех белорусов и родных Завадского ждет сенсация — отдадут тело Дмитрия семье. И будто бы

тело будет найдено на территории Чечни. Вы можете себе представить, как мы себя чувствовали после этой статьи?

Светлана ЗАВАДСКАЯ: Наш сын знает, что его отец исчез. Он понимает это... Но верит, что все будет хорошо. Во время «Гродненского дела» он очень нервничал, плакал, переживал. А сейчас сын верит в лучшее.

Ольга Григорьевна ЗАВАДСКАЯ: Когда накануне вечером звонил Шеремет и спрашивал, может ли Дима забрать его из аэропорта, Дима себя плохо чувствовал, но согласился.

Светлана ЗАВАДСКАЯ: Было так... Дима сказал: «Хорошо, я тебя встречу!» Положил трубку и спросил: «А кто это звонил?» Перезвонил Шеремету, переспросил: «Павел, это ты звонил?» Дима был совсем болен, но утром позавтракал и поехал... Странно все это... Дима рассчитал так, чтобы приехать к самому прилету самолета. Проводили следственный эксперимент, рассчитывали все по минутам. Получалось: если бы его задержали в дороге хотя бы на 3-5 минут, то Шеремет уже прилетел бы, а Дима еще не подъехал... Поэтому следователи сделали вывод, что все произошло в аэропорту. И буквально за несколько минут.

Ольга Григорьевна ЗАВАДСКАЯ: Тот профессионализм, с которым все было сделано, не оставляет сомнения, что делали не дилетанты. Все происходило, можно сказать, на глазах милиции... В буквальном смысле: Дима вышел из одной машины, и его сразу же пересадили в другую... Значит, его нужно было убедить в считан-

● Жена Дмитрия Завадского — Светлана и мать Ольга Григорьевна

ные минуты, что ему нужно пересесть в эту машину, чтобы он не возражал. Затащить Диму в машину при его росте 190 см было очень трудно. Он очень высокий, всегда обращал на себя внимание. Даже на митингах, где всегда много операторов снимало, милиционеры цеплялись почему-то именно к Диме, хотя он просто выполнял свои профессиональные обязанности.

Светлана ЗАВАДСКАЯ: Факт то, что когда ко мне первый раз приехали следователи, я стала спрашивать: «Были ли свидетели?» Они ответили: «Да, были. Носильщик кое-что видел и таксист». Носильщик тот опознал Диму по приметам, сказал: «Я видел, вышел такой из машины. К нему подошли люди, что-то сказали... Было впечатле-

ние, что милиция забирает». Потом я снова спрашивала о свидетелях, мне ответили: «Нет, что вы! Какие свидетели!»

Друзья Димы пытались искать этих свидетелей. Но ничего не получилось. Все было сделано профессионально, поэтому никаких концов нет... Там, где Дима остановил машину, нет стоянки. Он мне сам говорил: «Только остановись, там сразу всех штрафуют!» Милиционеры смотрят: какая машина, кто вышел, кто сел, потом штрафуют. А тут получилось, что машина подъехала, а милиционеры не заметили, кто из нее вышел?

Ольга Григорьевна ЗАВАДСКАЯ: Ну, как так можно было сработать, чтобы никто ничего не заметил? Когда мы ехали в аэропорт, там на 150 метрах буквально три пикета мили-

ции... Это чисто спланированная акция — именно в том месте и в то время.

Светлана ЗАВАДСКАЯ: Хотя почему они сделали это именно в аэропорту? Значительно легче это можно было бы сделать, когда Дима на рыбалке — это было его увлечением. А на рыбалке многое может случиться — можно утонуть, и никто вопросов задавать не будет.

Ольга Григорьевна ЗАВАДСКАЯ: Я все больше склоняюсь к мысли, что это спецслужбы сработали. Я не могу сказать, знал об этом Лукашенко или нет... Но кому-то это исчезновение было выгодно. И все очень продумано... Действительно, кому нужен Дима? Он что, политик? Кто он? Разве он выходил с оппозиционерами в пикеты? Он был абсолютно ней-

тральным. Он работал, только работал. Он хорошо знал свою задачу. Он работал молча. Он мог целые сутки отработать и слова не вымолвить. Так говорят все сотрудники, с которыми он в последнее время имел дело. Миллион раз передумываю все и ничего не понимаю...

Был такой случай: мои две племянницы, муж одной из них и их ребенок обедали в кафе. Они сидели, ожидали заказ и вдруг услышали за спиной разговор, в котором упоминались фамилии Шеремета и Завадского. Моя племянница отчетливо услышала некоторые фразы: «Что мы, три силовые структуры, не договоримся?» и «Так что, нам теперь из-за этого и Захаренко с Завадским выпустить?» Они были на машине, нам известен ее номер. Я уже рассказывала об этом случае в интервью «Народной воле». Мы думали, что на нас начнут давать, допрашивать. Ничего. Никакой реакции. Хотя если следственная группа не знала об этом факте, то они должны были поинтересоваться, как все происходило. Тогда эти люди сами поняли, что их слушают, поэтому сгруппировались. Стала рассматривать, изучать. А Наташа, моя племянница, очень похожа на меня. Потом стали на выходе расспрашивать у ребенка: кто его мама, кто его папа? Вот такой контакт имел место.

Светлана ЗАВАДСКАЯ: Есть разные версии... Но чтобы при таком количестве милиции вот так днем бесследно исчезали люди!

**По материалам
ПЦ «Вясна»
Полина СТЕПАНЕНКО**

ПОНЕДЕЛЬНИК • 7 МАЯ

06.30	Доброе утро, Беларусь!	11.30	Новости культуры.
07.00	Новости.	11.40	«ТРЕТИЙ ТАЙМ». Худ. фильм.
07.10	Доброе утро, Беларусь!	13.10	«По воле судьбы».
08.00	Резонанс.	13.30	Новости культуры.
08.45	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	13.45	«Ну, погоди!».
09.00	Новости.	14.15	Сферы.
09.15	Телебарометр. Прогноз погоды.	15.00	Новости.
09.30	Здоровье. Тележурнал.	15.10	«Остров-бабочка». Сериал.
10.00	«ХОЛОДА В НАЧАЛЕ ВЕСНЫ», «НЕЗНАКОМАЯ ПЕСНЯ». Короткометражные худ. фильмы.	15.35	«Ах, эти жмурки». Мультфильм.
11.00	Новости.	15.45	«Российский курьер». Можайск.
11.15	«Все мои дети». Сериал.	16.10	Сверхнаука. «Игры разума».
12.00	«Новые приключения гномов». Мультсериал.	16.35	«Колыбель мятежа». Сериал.
13.00	Новости.	17.30	Новости культуры.
13.10	«ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГРАНИЦА». Худ. фильм. Фильм первый «МЫ НАШ, МЫ НОВЫЙ...» («Беларусьфильм»). 1-я серия.	17.40	«Мир авиации».
14.20	Док. сериал «Сокровища мировой культуры».	18.05	«Тургенев. Стихотворения в прозе». Док. фильм.
14.35	Уроки Н.Новожиловой.	18.30	П.И. Чайковский. «Посвящение лучшему другу».
15.00	Новости.	19.10	«Вечерняя сказка».
15.10	Фильм - детям. «МАЛЕНЬКИЙ СЕРЖАНТ» («Беларусьфильм»). Чехословакия.	19.20	«Земляника под снегом». Мультфильм.
16.35	Теленавигатор.	19.30	Новости культуры.
17.00	«Все мои дети». Сериал.	19.50	«Ты помнишь...». Спектакль.
17.55	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	21.15	После новостей.
18.00	Новости.	21.35	«НАМ НЕ ДАНО ПРЕДУГАДАТЬ». «СОЛО». Худ. фильмы.
18.20	Политические диалоги.	22.30	От киноавангарда к видеоарту.
18.45	Зона Икс.	23.00	Новости культуры.
18.55	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	05.00, 06.00, 07.00, 07.30	Сегодня утром.
19.05	Военная мелодрама «ФРАНЦУЗСКИЙ ВАЛЬС» (Россия).	05.20, 06.15, 07.15	Спорт, погода.
20.40	Колыбельная.	05.25, 06.25, 07.20	Криминал.
21.00	Панорама. Информационный канал.	05.35, 06.35, 07.40	Карданый вал.
21.45	Права человека: взгляд в мир.	05.45, 07.45	Впрок.
22.00	«УТРЕННИЕ ЗВЕЗДЫ». Худ. фильм по мотивам произведений О.Берггольц («Мосфильм»).	07.50	Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
23.35	Стадион.	09.00	Сегодня.
24.00	Планета «АРТ».	09.25	Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
00.35	Новости.	10.25	Путешествия натуралиста.
08.00	Новости.	11.00	Сегодня.
08.15	«Воздушные замки». Сериал.	11.30	Фильм «СТАРИННЫЙ ВОДЕВИЛЬ».
09.10	Поле чудес.	13.00	Сегодня.
10.15	«С легким паром!».	13.30	Намедни-74.
10.40	История одного шедевра.	14.35	Куклы.
11.00	Новости.	15.00	Сегодня.
14.00	Новости.	15.30	Сериал «Элен и ребята».
14.20	Звездный час.	16.10	Сериал «Страсть».
14.45	...До шестнадцати и старше.	17.05	«О, счастливицы!».
15.20	Мультсериал «Покемон».	18.00	Герой дня.
15.45	«Ералаш».	18.30	Криминал.
15.55	«Воздушные замки». Сериал.	19.05	Криминальный фильм «МОСКОВСКАЯ ЛЮБОВЬ».
17.00	Новости.	21.00	Сегодня.
17.25	«Без права на дубль». Спецрепортаж.	21.50	Фильм «АМЕРИКАНСКИЙ ОБОРОТЕНЬ В ПАРИЖЕ».
17.45	Жди меня.	05.00	День за днем.
18.40	«Кто хочет стать миллионером?».	05.45	Дорожный патруль.
19.45	Спокойной ночи, малыши!	06.00	День за днем.
20.00	Время.	08.00	Новости.
20.40	Сериал «X-files».	08.20	Боевик «РЭЙНДЖЕРЫ».
22.25	«Серебряный шар». Марк Бернес.	10.15	Катастрофы недели.
23.10	Новости.	11.10	Интернет-программа «Сеть».
23.25	Сериал «Человек ниоткуда».	11.50	Театральный понедельник.
08.00	Вести.	12.40	День за днем.
08.15	Мелодрама «КРАСОТКА - 2: СБЕЖАВШАЯ НЕВЕСТА».	14.00	Новости.
10.00	Вести.	14.15	День за днем.
10.30	«Санта-Барбара».	15.00	Сериал «Тропиканка».
16.00	Вести.	16.10	«Диск-канал».
16.30	Сериал «Рожденная революцией. Комиссар милиции рассказывает».	17.00	Сериал «Третья планета от Солнца».
18.00	«Комиссар Рекс». Сериал.	17.35	Дорожный патруль.
19.00	Вести.	17.50	Х-фактор.
19.30	Вести-Москва.	18.25	Сериал «Женаты... С детьми...».
19.50	Комедия «СВАДЬБА С ПРИДАНЫМ».	19.00	«Сегодня».
22.00	Вести.	19.30	«Вы - очевидец».
22.30	После вестей.	20.35	Сериал «Пси-фактор III».
22.40	Подробности.	21.40	Дорожный патруль.
22.50	«Дежурная часть».	22.00	Новости.
23.00	Большой репортаж РТР. «Непридуманные герои».	22.35	Худ. фильм «КАК В АДУ».
23.20	«Ретро вдвоем».	00.30	Дорожный патруль.
23.20	Комедия «ДЕЖА ВЮ».	15.20	Информационная программа «168 часов Минска».
01.20	«Спорт за неделю».	16.00	«Икс-мен». Мультсериал.
02.20	Прогноз погоды.	16.30	«Школьный пес». Мультсериал.
07.05	Новости культуры.	17.00	«Дарма и Грег». Сериал.
07.20	После новостей.	17.30	Новости СТБ.
07.40	«Я КУПИЛ ПАПУ». Худ. фильм.	17.45	«По направлению». Музыкально-развлекательная программа.
09.00	«Поклонникам Терпсихор».	18.00	«Раузан». Теленовелла.
09.15	Тем временем.	19.00	«Случайный свидетель».
09.40	«Львы». Док. фильм.	19.30	Новости «СТБ-24 часа».
10.35	«Колыбель мятежа». Сериал.	19.45	«Культурная жизнь Минска».

ВТОРНИК • 8 МАЯ

06.30	Доброе утро, Беларусь!	13.10	«Шаги в никуда». Док. фильм.
07.00	Новости.	13.30	Новости культуры.
07.10	Доброе утро, Беларусь!	13.45	«Вместе с Фаддеем».
08.05	«БУКВЫ НА МРАМОРЕ». Короткометражный худ. фильм («Беларусьфильм»). «В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	14.00	Телеэнциклопедия.
08.55	Новости.	14.15	«Приключения барона Мюнхгаузена». Мультфильм.
09.00	Новости.	14.30	«Тех, кто погибали, считая храбрее...».
09.10	«Тайный мир Алекс Мак». Сериал для детей.	15.00	Новости.
09.35	«Серая шейка». Мультфильм.	15.10	«Остров-бабочка». Сериал.
09.55	Стадион.	15.35	«Ежик в тумане». Мультфильм.
10.20	«Дерево за окном. Художник Евгений Игнатев». Док. фильм.	15.45	«Дело житейское».
10.50	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	16.10	«Мы пришли с моря».
11.00	Новости.	16.35	«Колыбель мятежа». Сериал.
11.10	«Все мои дети». Сериал.	17.30	Новости культуры.
12.00	«Одиссея команды Кухто». Телеигра.	17.40	«Ню-хау».
12.30	Криминальное досье.	17.55	«Кремль музыкальный».
13.00	Новости.	18.25	«Цитаты из жизни».
13.10	«ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГРАНИЦА». Фильм первый «МЫ НАШ, МЫ НОВЫЙ...». 2-я серия.	19.05	«Вечерняя сказка».
14.25	Док. сериал «Сокровища мировой культуры».	19.10	«Ох, уж эти детки». Мультсериал.
15.00	Новости.	19.30	Новости культуры.
15.10	«Сказки отца Кастора». Мультсериал.	19.50	«Крылом к крылу». Док. фильм.
15.20	«Все на орбиту!» Познавательный сериал для детей.	20.45	После новостей.
15.35	«Тайный мир Алекс Мак». Сериал для детей.	21.05	Сценария.
16.05	«5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	21.30	«МИР ВХОДЯЩЕМУ». Худ. фильм.
17.00	«Все мои дети». Сериал.	23.00	Новости культуры.
17.55	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	05.00, 06.00, 07.00	Сегодня утром.
18.00	Новости.	05.25, 06.25, 07.20	Криминал.
18.25	Зона Икс.	05.35, 06.35, 07.40	Карданый вал.
18.40	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	05.45, 07.45	Впрок.
18.45	Г.Женев, А.Кузнецов, В.Спиридонов в военной драме «ГОРЯЧИЙ СНЕГ».	09.00	Сегодня.
20.40	Колыбельная.	09.25	Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
21.00	Панорама. Информационный канал.	10.25	Дог-шоу «Я и моя собака».
21.40	Торжественное заседание и концерт, посвященные Дню Победы в Великой Отечественной войне.	11.00	Сегодня.
00.10	Спорт-курьер.	11.30	Фильм «ДВА БОЙЦА».
00.20	Новости.	13.00	Сегодня.
08.00	Новости.	13.30	Намедни-74.
08.15	«Воздушные замки». Сериал.	14.40	Впрок.
09.15	«Кто хочет стать миллионером?».	15.00	Сегодня.
10.25	Пока все дома.	15.30	Сериал «Элен и ребята».
11.00	Новости.	16.10	Сериал «Страсть».
14.00	Новости.	17.05	«О, счастливицы!».
14.20	Царь горы.	18.00	Сегодня.
14.45	...До шестнадцати и старше.	18.30	Герой дня.
15.20	Мультсериал «Покемон».	18.45	Криминал.
15.45	«Ералаш».	19.05	Фильм «ВОЕННО-ПОЛЕВОЙ РОМАН».
15.55	«Воздушные замки». Сериал.	21.00	Сегодня.
17.00	Новости.	21.35	Футбол. Лига чемпионов.
17.25	«Без права на дубль». Спецрепортаж.	21.50	Футбол. Лига чемпионов.
17.45	Жди меня.	23.50	Футбол. Лига чемпионов.
18.40	«Кто хочет стать миллионером?».	05.00	День за днем.
19.45	Спокойной ночи, малыши!	05.45	Дорожный патруль.
20.00	Время.	06.00	День за днем.
20.40	Сериал «X-files».	08.00	Новости.
22.25	«Серебряный шар». Марк Бернес.	08.20	Фильм «ПОЕДИНОК».
23.10	Новости.	09.45	Телемагазин «Спасибо за покупку!».
23.25	Сериал «Человек ниоткуда».	10.05	Сериал «Пси-фактор III».
08.00	Вести.	11.05	Сериал «Женаты... С детьми...».
08.15	Мелодрама «КРАСОТКА - 2: СБЕЖАВШАЯ НЕВЕСТА».	11.35	Телемагазин «Спасибо за покупку!».
10.00	Вести.	11.50	www.tv6.ru
10.30	«Санта-Барбара».	12.40	День за днем.
16.00	Вести.	14.00	Новости.
16.30	Сериал «Рожденная революцией. Комиссар милиции рассказывает».	14.15	День за днем.
18.00	«Комиссар Рекс». Сериал.	15.00	Сериал «Тропиканка».
19.00	Вести.	16.10	«Диск-канал».
19.30	Вести-Москва.	17.00	Сериал «Третья планета от Солнца».
19.50	Комедия «СВАДЬБА С ПРИДАНЫМ».	17.35	Дорожный патруль.
22.00	Вести.	17.50	Сериал «Самые громкие преступления XX века».
22.30	После вестей.	18.25	Сериал «Женаты... С детьми...».
22.40	Подробности.	19.00	«Сегодня».
22.50	«Дежурная часть».	19.30	«Ох, уж эти дети!».
23.00	Большой репортаж РТР. «Непридуманные герои».	20.40	Забитый полк.
23.20	«Ретро вдвоем».	21.40	Дорожный патруль.
23.20	Комедия «ДЕЖА ВЮ».	22.00	Новости.
01.20	«Спорт за неделю».	22.35	Худ. фильм «ГЕНЕРАЛ».
02.20	Прогноз погоды.	00.30	Диск-канал.
07.05	Новости культуры.	01.10	Дорожный патруль.
07.20	После новостей.	16.00	«Икс-мен». Мультсериал.
07.40	«Я КУПИЛ ПАПУ». Худ. фильм.	16.30	«Школьный пес». Мультсериал.
09.00	«Поклонникам Терпсихор».	17.00	«Дарма и Грег». Сериал.
09.15	Тем временем.	17.30	Новости СТБ.
09.40	«Львы». Док. фильм.	17.45	«По направлению». Музыкально-развлекательная программа.
10.35	«Колыбель мятежа». Сериал.	18.00	«Раузан». Теленовелла.

СРЕДА • 9 МАЯ

		11.30	Новости культуры.
		11.40	«Булат Окуджава. Сегодня и всегда».
07.00	«Пусть наши песни расскажут о нас». Телефильм.	12.30	«Спокойный день в конце войны».
07.25	М.Бернес в худ. фильме «ДВА БОЙЦА».	13.15	«Сюжет на память».
08.40	«Святые белорусской земли. Брестская крепость». Док. фильм.	13.30	Новости культуры.
08.55	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	13.45	«Я солдат еще живой...».
09.00	Новости.	14.35	«Исторические концерты».
09.10	Мультфильмы.	15.15	«Два билета в Индию». Мультфильм.
09.55	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	15.35	«Сюжет на память».
10.00	Торжественное шествие ветеранов Великой Отечественной войны, посвященное Дню Победы.	15.50, 17.00	К.Симонов «Из записок Лопатина». Спектакль.
12.00	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	17.50	«Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.
12.05	«СТАРЫЕ ДРУЗЬЯ». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии.	18.05	Киноконцерт.
14.25	25-й кадр.	18.20	«Солдат и маршал». Док. фильм.
15.00	Новости.	19.15	«Вечерняя сказка».
15.20	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	19.25	«Ох, уж эти детки». Мультсериал.
15.25	Телевизионный Дом кино. К Дню Победы.	19.50	«Сюжет на память».
15.55	Худ. фильм «В ШЕСТЬ ЧАСОВ ВЕЧЕРА ПОСЛЕ ВОЙНЫ» («Мосфильм»).	20.05	«Смехонослотыгия».
17.25	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	20.30	«Военно-полевой романс».
17.30	«Союзное вече». К Дню Победы в Великой Отечественной войне.	21.00	Новости культуры.
17.50	«Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.	21.20	«Личные воспоминания о большой жизни».
18.00	«Святые белорусской земли. Хатынь». Док. фильм.	21.25	«Сюжет на память».
18.10	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.	21.35	«ПОДРАНИКИ». Худ. фильм.
18.20	Кинозвезда «ОСВОБОЖДЕНИЕ». Фильмы «БИТВА ЗА БЕРЛИН», «ПОСЛЕДНИЙ ШТУРМ».	23.00	«Руксанда». Мультфильм.
20.55	«В вашу честь, солдаты!» Видеозарисовка.		
21.00	Панорама.	07.00	Сегодня.
22.00	Международный телефестиваль патриотической песни «Память».	07.15	Фильм «ЖДИ МЕНЯ».
		09.00	Сегодня.
06.00	Новости.	09.25	Фильм «ЖАЖДА».
06.15	«День Победы». Праздничный канал.	11.00	Сегодня.
06.30	Фильм «БЫЛ МЕСЯЦ МАЙ».	11.25	Фильм «БОЛЬШАЯ ЖИЗНЬ».
08.20	«День Победы». Праздничный канал.	15.00	Сегодня.
09.00	Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный Дню Победы.	15.35	Большие родители.
09.55	Фильм «ПАДЬ ЗЕМЛИ».	16.15	Док. фильм «Парад Победы».
11.15	Д.Тухманов. «По волне моей памяти».	17.05	О тех, кого помним и любим...
13.30	«День Победы». Праздничный канал.	17.50	Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
14.00	Новости.	18.00	Сегодня.
14.15	«День Победы». Праздничный канал.	19.05	Фильм «АТЫ-БАТЫ, ШЛИ СОЛДАТЫ...».
14.45	Фильм «ГОРЯЧИЙ СНЕГ».	21.00	Сегодня.
16.30	Играй, гармонь любимая!	21.35	Футбол. Лига чемпионов.
17.00	Новости.		«Бавария» (Германия) - «Реал» (Испания). Полуфинал. Ответный матч.
17.15	«День Победы». Праздничный канал.		
17.50	«Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.	06.00	Дорожный патруль.
18.05	Праздничный концерт «Песни Победы».	06.15	«Чай-клуб». Галина Шергова, Алексей Юровский.
20.00	Время.	06.50	«Чай-клуб». Григорий Чухрай, Григорий Бакланов.
20.40	Фильм «В БОЙ ИДУТ ОДИН СТАРИКИ».	07.25	Фильм «ПОДВИГ РАЗВЕДЧИКА».
22.10	Дню Победы посвящается. Концерт Петра Тодоровского и Гарики Сукачева.	09.05	«Чай-клуб». Петр Тодоровский, Джо Адамов, Май Мастергази.
23.00	Триллер «ПЕРЕХОД».	09.45	Фильм «ЖДИ МЕНЯ».
		11.25	«Чай-клуб». Юрий Никулин, Людмила Гурченко.
06.30	Комедия «ДАЧНАЯ ПОЕЗДКА СЕРЖАНТА ЦЫБУЛИ».	12.00	Новости.
07.40	Большой репортаж РТР. «Непридуманные герои».	12.20	День за днем.
	«Солдатушки - бравы ребятушки!...».	14.05	«Музыка кино»: М.Бернес.
08.05	«Берлин». Док. фильм.	14.15	Острозажетный фильм «СМЕЛЫЕ ЛЮДИ».
09.00	Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный 56-й годовщине Победы в Великой Отечественной войне 1941г.	16.10	Панорама.
09.55	Большой репортаж РТР. Сергей Гапонов. «Красное вино Победы».	17.10	Док. фильм «Марш Победы».
10.20	К Дню Победы. «Виктория». Фестиваль солдатской песни.	17.50	Минута молчания.
11.50	Концерт Иосифа Кобзона.	18.10	Ток-шоу «Я сама». «Непридуманная война».
13.00	Вести.	19.50	Худ. фильм «А ЗОРИ ЗДЕСЬ ТИХИЕ».
13.20	Концерт Иосифа Кобзона.	23.20	Дорожный патруль.
13.45	Фильм «ЛЮБОВЬ ЗЕМНАЯ».	23.35	Фильм «ТРИУМФАЛЬНАЯ АРКА».
15.15	«Позд в России больше, чем позд» Булат Окуджава.		
15.45	Приключенческий фильм «ПО СЛЕДУ ТИГРА».	07.00	«Память сердца». Киноконцерт.
17.50	Минута молчания.	08.00	«Диверсант. Хроника дуэлей».
19.00	Вести.	08.30	Исторический фильм «КНЯЗЬ ЮРИЙ ДОЛГОРУКИЙ».
19.30	Вести-Москва.	10.05	«Голоса из безмолвия» (Зоя Ворскленская).
19.50	Фильм «БАРАК».	10.45	Фильм «СОЛДАТ В ЮБКЕ».
21.45	«После войны». Концерт группы «Любэ», посвященный Дню Победы.	12.30	«Почему ты жив?». Док. фильм.
23.05	Фильм «ЛЕТАТЪ ЖУРАВЛИ».	13.30	Новости СТВ.
00.40	«Время великих песен». Фильм-концерт.	13.45	Фильм «ЗАКОННЫЙ БРАК».
		15.15	«Поэт в России больше, чем поэт» Булат Окуджава.
09.05	Мультфильмы.	15.45	Приключенческий фильм «ПО СЛЕДУ ТИГРА».
09.45	«Музыкальный салют».	17.50	Минута молчания.
10.35	«Катюша». «Право на смерть». Док. фильмы.	18.05	Драма «ОНИ СРАЖАЛИСЬ ЗА РОДИНУ», 1-я серия.
		19.30	Новости «СТВ-24 часа».
		19.45	«Культурная жизнь Минска».
		19.50	«Кинофаша Минска».
		20.00	Спортивные новости на СТВ.
		20.15	«Вечерница».
		20.30	Драма «ОНИ СРАЖАЛИСЬ ЗА РОДИНУ», 2-я серия.
		21.45	Ретро-драма «АНКОР, ЕЩЕ АНКОР!».
		23.25	Фильм «СОЛДАТ В ЮБКЕ».

4 травня 2001 года

Т Е Л Е Н А В И Г А Т О Р

5

10 МАЯ

14.00 Телеэнциклопедия.
14.15 «Ну, погоди!».
15.00 Новости.
15.10 «Остров-бабочка». Сериал.
15.35 «Аргонавты». Мультфильм.
15.55 «Нам дороги эти позабыть нельзя».
16.40 «Колыбель мятежа». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 «Патриархи подвига и жертвы».
18.05 «Власть факта».
18.20 «Культура вне границ».
18.45 Парижский журнал.
19.10 «Вечерняя сказка».
19.20 Мультфильм.
19.30 Новости культуры.
19.50 «Я ехала домой». «Путешествие униформиста». Док. фильмы.
20.50 После новостей.
21.10 «Джаз-офрения».
21.40 «НОЧЬ КОРОТКА». Худ. фильм.
23.00 Новости культуры.

05.00 Сегодня утром.
05.45, 06.45 Впрок.
07.50 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
10.25 Криминал. «Чистосердечное признание».
11.00 Сегодня.
11.30 Фильм «АКТРИСА».
13.00 Сегодня.
13.30 Намедни-76.
14.40 Впрок.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.10 Сериал «Страсть».
17.05 «О, счастливицы!».
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.45 Криминал.
19.05 Комедия «ВЕСЕЛЕНКОЕ ВОСКРЕСЕНЬЕ».
21.00 Сегодня.
21.50 Профессия - репортер.
22.20 Детектив «ТИХООКЕАНСКИЕ ВЫСОТЫ».

05.00 День за днем.
05.45 Дорожный патруль.
06.00 День за днем.
08.00 Новости.
08.20 Худ. фильм «ГЕНЕРАЛ». Шоу Бени Хилла.
10.25 Сериал «Женаты... С детьми...».
11.05 «Спасибо за покупку!».
11.35 «Частная жизнь известных людей» с Татьяной Семкив.
12.40 День за днем.
14.00 Новости.
14.15 День за днем.
15.00 Сериал «Тропиканка».
16.10 «Диск-канал».
17.00 Сериал «Третья планета от Солнца».
17.35 Дорожный патруль.
17.50 «Фазон».
18.25 Сериал «Женаты... С детьми...».
19.00 «Сегодня».
19.35 Фильм ужасов «ИСПОЛНИТЕЛЬ ЖЕЛАНИЙ: ЗЛО НИКОГДА НЕ УМРЕТ».
21.40 Дорожный патруль.
22.00 Новости.
22.35 Фильм «В ПОГОНЕ ЗА ОЛЕНЕМ».
00.30 Диск-канал.
01.05 Дорожный патруль.

06.00 «Икс-мен». Мультсериал.
06.30 «Школьный пес». Мультсериал.
07.00 «Симпсоны». Мультсериал.
07.30 Музыка на СТБ.
07.45 «Случайный свидетель».
08.30 Новости «СТБ-24 часа».
08.45 Приключенческий фильм «МАЛЕНЬКИЙ ГЕРОЙ».
10.35 «Европа сегодня».
11.05 Триллер «ДВОЙНАЯ СТРАХОВКА».
13.20 «Киноафиша Минска».
13.30 Новости СТБ.
13.45 Спортивные новости на СТБ.
14.00 «Пляж». Сериал.
15.00 «Марсеейка, 12». Сериал.
16.00 «Икс-мен». Мультсериал.
16.30 «Школьный пес». Мультсериал.
17.00 «Дарма и Грег». Сериал.
17.30 Новости СТБ.
17.45 Гороскоп СТБ.
17.50 «Культурная жизнь Минска».
18.00 «Разузан». Теленовелла.
19.00 «Экзотика».
19.15 Музыка на СТБ.
19.30 Новости «СТБ-24 часа».
19.45 «Культурная жизнь Минска».
19.50 «Киноафиша Минска».
20.00 «Маш». Сериал.
20.30 Спортивные новости на СТБ.
20.45 «Вечарница».
21.00 «Марсеейка, 12». Сериал.
22.05 Боевик «ДОЛГ».
00.05 Новости СНГ.
00.20 Триллер «ДВОЙНАЯ СТРАХОВКА».

ПЯТНИЦА • 11 МАЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.05 «Все мои дети». Сериал.
09.00 Новости.
09.15 «Тайный мир Алекс Мак». Сериал для детей.
09.40 Мультфильм.
10.00 Премьер-парад.
10.25 «Прикосновение к вечности». Док. фильм о скульпторе В.Занковиче.
11.00 Новости.
11.10 «Человек моря». Сериал (Аргентина). 2-я серия.
12.00 «Сад мечты». Передача для дачников.
12.30 Арсенал. Программа об армии.
13.00 Новости.
13.15 «ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГРАНИЦА». Фильм второй «МИРНОЕ ЛЕТО 21-ГО». 2-я серия.
14.25 Док. сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
15.00 Новости.
15.10 «Сказки отца Кастора». Мультсериал (Международный Французский Канал).
15.20 «Все на орбиту!» Познавательный сериал для детей (Международный Французский Канал).
15.35 «Тайный мир Алекс Мак». Сериал для детей (Англия-Германия).
16.05 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Все мои дети». Сериал.
18.00 Новости.
18.20 «Мир и мы».
18.40 Зона Икс.
18.55 «ЧАСЫ ОСТАНОВИЛИСЬ В ПОЛНОЧЬ». Худ. фильм («Беларусьфильм»).

20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.55 «Человек моря». Сериал (Аргентина). 2-я серия.
22.55 Спорт-курьер.
23.05 Королевская охота.
23.35 Новости.

08.00 Новости.
08.15 «Воздушные замки». Сериал.
09.15 «Черный океан». Остротю-жетный фильм.
10.15 Спасатели. Экстренный вызов.
10.45 История одного шедевра.
11.00 Новости.
14.00 Новости.
14.20 Фильм «ВОЗВРАЩЕНИЕ БЕЛОГО КЛЫКА».
15.55 «Воздушные замки». Сериал.
17.00 Новости.
17.25 «С легким паром!».
18.00 Док. детектив «Украл маму». Дело 2001 года.
18.30 Вкусные истории.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Премьера. Лубянка. Конеч операция «Агент.ru».
21.30 Фильм «СЕМЬЯ ПОЛИЦЕЙСКИХ».
23.20 Новости.
23.35 Реальная музыка.
00.05 Триллер «ЛОВУШКА».

08.00 Вести.
08.15 Боевик «МЕСТЬ».
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Сериал «Рожденная революцией. Комиссар милиции рассказывает».
18.00 «Комиссар Рекс». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Вести-Москва.
19.50 Телегра «Идеальный мужчина».
20.55 Детектив «ТРИ ДНЯ ВНЕ ЗАКОНА».
22.55 Триллер «ПИСЬМА КРАСНЫМ».
00.55 «Дежурная часть».

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей.
07.40 «АКТРИСА». Худ. фильм.
08.55 «Это я вышел на улицу!». Док. фильм.
09.40 «С визитом в Москву».
10.10 В. Кондратьев «Сретения... встречи». Телеспектакль.
11.30 Новости культуры.
11.40 «Арефа Франклин».
12.35 «Шерлок Холмс и знак четырех». Мультфильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Вместе с Фавалей».
14.00 Телеэнциклопедия.
14.15 «Краса ненаглядная».

Мультфильм.
15.00 Новости.
15.10 «Остров-бабочка». Сериал.
15.35 «Персей». Мультфильм.
15.55 «Юдифь». Спектакль.
16.45 «Малые музеи Санкт-Петербурга».
17.10 Улица моего детства.
17.30 Новости культуры.
17.40 «Сенсация! Сенсация? Сенсация...».
18.05 Мастера Большого театра.
18.30 Камера-обскура. Валерий Приемышев.
19.10 «Вечерняя сказка».
19.20 «Как утенок-музыкант стал футболистом». Мультфильм.
19.30 Новости культуры.
19.50 «Это я вышел на улицу!». Док. фильм.
20.40 После новостей.
21.00 «Вечера с Вероникой Долиной».
21.25 «ПРОШЛЫМ ЛЕТОМ». Худ. фильм.
22.00 Волейбол (мужчины). Мировая лига 2001. Россия-Венесуэла.
23.00 Новости культуры.

05.00, 06.00, 07.00 Сегодня утром.
05.25, 06.25, 07.20 Криминал.
05.35, 06.35, 07.40 Карданный вал.
05.45, 06.45 Впрок.
07.50 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
10.25 Без рецепта.
11.00 Сегодня.
11.30 Худ. фильм «ЦЕНТР НАПАДЕНИЯ».
13.00 Сегодня.
13.30 Намедни-77.
14.40 Впрок.
15.00 Сегодня.
15.30 «Улица Сезам».
15.55 Сериал «Страсть».
16.55 Сериал «Полицейская академия».
18.00 Сегодня.
18.45 Комедия «ФАНТОМАС».
21.00 Сегодня.
21.50 «Женский взгляд».
22.30 Философская притча «САТИРИКОН ФЕЛЛИНИ».

05.00 День за днем.
05.45 Дорожный патруль.
06.00 День за днем.
08.00 Новости.
08.20 Фильм «В ПОГОНЕ ЗА ОЛЕНЕМ».
10.20 Док. фильм «Марш Победы».
11.05 Сериал «Женаты... С детьми...».
11.50 Ой, мамочки!
12.40 День за днем.
14.00 Новости.
14.15 День за днем.
15.00 «Я знаю все!».
16.10 «Крутятся диски».
17.05 Программа «Бис».
17.40 Дорожный патруль.
17.55 Петерс поп-шоу.
19.00 «Сегодня».
19.35 Триллер «ШУПАЛЬЦА».
21.40 Дорожный патруль.
22.00 Новости.
22.35 Комедия «В ПОСТЕЛИ С НЕЗНАКОМЦАМИ».
00.25 Диск-канал.
01.30 Дорожный патруль.

06.00 «Икс-мен». Мультсериал.
06.30 «Школьный пес». Мультсериал.
07.00 «Симпсоны». Мультсериал.
07.30 Музыка на СТБ.
07.45 «Случайный свидетель».
08.30 Новости «СТБ-24 часа».
08.45 Боевик «ДОЛГ».
10.35 «Дискавери» на СТБ.
11.05 Комедия «С УСА СОЙТИ».
13.20 «Киноафиша Минска».
13.30 Новости СТБ.
13.45 Спортивные новости на СТБ.
14.00 «Пляж». Сериал.
15.00 «Марсеейка, 12». Сериал.
16.00 «Икс-мен». Мультсериал.
16.30 «Школьный пес». Мультсериал.
17.00 «Дарма и Грег». Сериал.
17.30 Новости.
17.45 «По направлению!», Музыкально-развлекательная программа.
18.00 «Разузан». Теленовелла.
19.00 «Случайный свидетель».
19.30 Новости «СТБ-24 часа».
19.45 «Культурная жизнь Минска».
19.50 «Киноафиша Минска».
20.00 «Маш». Сериал.
20.30 Спортивные новости на СТБ.
20.45 «Вечарница».
21.00 «Черная комната».
21.35 «Наемники». Док. фильм.
22.10 Мелодрама «Я ВАМ БОЛЬШЕ НЕ ВЕРЮ».
00.10 Новости СНГ.
00.25 Комедия «С УСА СОЙТИ».

СУББОТА • 12 МАЯ

07.00 Новости.
07.15 Иснась. Духовная программа.
07.40 «Последний из группы «Джек». Док. фильм о разведчике Г.Юшкевиче.
08.30 Здоровье. Тележурнал.
09.00 Новости.
09.10 «Новые приключения гномов». Мультсериал.
09.35 Юмористический сериал «Кувалда» (США).
10.05 «Все нормально, мама!» Развлекательная программа.
10.30 «Одиссея команды Кукто». Телеигра.
11.00 Мультфильм.
11.30 «Сад мечты». Передача для дачников.
11.55 Ток-шоу «Будни». Информационная безопасность.
12.45 Королевская охота.
13.15 Мультфильм.
13.35 Сериал по выходным. «Жемчужины океана».
14.30 Столица. Информационно-аналитическая программа.
15.00 Новости.
15.15 КВН. 1/8 финала Евролиги.
16.50 Хоккей. Чемпионат мира. Полуфинал. 2-й и 3-й периоды.
18.25 Из достоверных источников.
19.00 Новости.
19.20 Сериал «Жюли Леско».
21.00 Панорама.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 «Тайные пружины политики». Авторская программа Юрия Азаренка.
22.25 Хоккей. ЧМ. Полуфинал. 2-й и 3-й периоды.
23.45 М. Пикколи и Миу-Миу в иронической комедии «СТРАСТИ В МАЕ».

01.30 Вечерний экспресс.
06.00 Новости.
06.10 Сериал «Нежный яд».
07.05 Слово пастыря.
07.20 Программа «100%».
07.55 Игры, гармонь любимая!
08.25 Сериал «Ускоренная помощь».
09.00 Новости.
09.10 Смак.
09.30 «Смехопанорама».
10.10 Фильм «РОДНИК».
11.50 Здоровье.
12.30 Док. детектив «Украл маму». Дело 2001 года.
13.00 Седьмое чувство.
13.45 История одного шедевра.
14.00 Новости.
14.10 Сериал «Китайский городовой».
15.05 «Все о Микки Маусе».
15.30 Чтобы помнили... Ролан Быков.
16.15 В мире животных.
17.00 Новости.
17.15 Концерт Юрия Антонова.
18.25 Детектив «НА ГРАНИ НЕВЕРНОГО СРЫВА».

20.00 Время.
20.50 «Убойная сила-2: Дачный сезон».
21.55 «Евровидение». Следующий шаг.
22.00 Конкурс песни «Евровидение-2001».
06.10 «Диалоги о рыбалке».
06.35 Психологическая драма «РОЗЫГРЫШ».
08.10 «Золотой ключ».
08.30 «Телепузики».
09.00 Доброе утро, страна!
09.45 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Каламбур».
11.35 «Почта РТР».
12.00 Худ. фильм «ЗАТЕРЯННЫЙ МИР. РОЖДЕННЫЙ ВЛАДОВОМ».
13.00 Вести.
13.20 Комедия «РУССКИЙ СЧЕТ».
14.50 «Том и Джерри».
15.00 «Пресс-клуб».
15.45 Международная панорама.
16.30 «Национальный доход».
17.00 Моя семья. «Почему мужья изменяют женам».
17.55 «Аншлаг».
19.00 Вести в субботу.
19.50 «Городок».
20.30 Фильм «СЕТЬ».
22.40 Триллер «ГЛАЗА ПОДСМАТРИВАЮЩЕГО».

00.40 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Австрии. Квалификация.
09.05 «Аистенок».
09.30 «Мой цирк».
09.55 Мультфильм.
10.15 Архитектурная галерея.
10.35 «МАЙСКИЕ ЗВЕЗДЫ».
12.15 Дворцовые тайны.
12.40 Странствия музыканта.
13.00 Золотой пьедестал.
13.30 Новости культуры.
13.45 Театральная летопись XX века.
14.10 «ПОКА ПЛЫВУТ ОБЛАКА». Худ. фильм. 1-я серия.
15.20 «Черный тюльпан». Мультфильм.
16.10 «Музыкальные дома». Леонид Собинин.
16.35 Телевизионная классика.
17.30 Сферы.
18.10 «Царская ложа».
18.50 «Вечерняя сказка».
19.00 «Ох, уж эти детки». Мультсериал.
19.35 «Острова». Михаил Ромм.
20.20 В вашем доме.
21.00 Новости культуры.
21.20 «Личные воспоминания о большой жизни».
21.25 «Блеф-клуб».
22.00 Волейбол (мужчины). Мировая лига 2001. Россия-Венесуэла.
23.00 «Ограбление по...» Мультфильм для взрослых.

07.00 Сегодня.
07.20 Сериал «Новые приключения Супермена».
08.25 «Улица Сезам».
09.00 Сегодня.
09.20 Криминал. «Чистосердечное признание».
09.50 Без рецепта.
10.25 «Полундра».
11.00 Сегодня.
11.25 Профессия - репортер.
11.40 «Женский взгляд».
12.15 Боевик «РОБИН ГУД - ПРИНЦ ВОРОВ».
15.00 Сегодня.
15.30 Док-шоу «Я и моя собака».
16.10 «Один день».
16.50 Сериал «Полицейская академия».
18.00 Сегодня.
18.45 Комедия «ФАНТОМАС РАЗБУШЕВАЛСЯ».
21.00 Сегодня.
21.45 Криминальный фильм «КАК ЖИВЕТЕ, КАРАСИ?».
00.10 Остротю-жетный фильм «ГЛАЗ КОШКИ».

05.50 Дорожный патруль.
06.00 X-фактор.
06.35 Шоу «Бис».
07.10 Ваша музыка: «ИКС-миссия».
08.15 «Ох, уж эти дети».
09.15 «Пальчики оближешь».
09.50 Петерс поп-шоу.
10.50 Все в сад!
11.15 «Фазон».
12.00 Новости.
12.30 Забытый полк.
13.35 Ток-шоу «Я сама».
15.05 Телемагазин «Спасибо за покупку».
15.15 Дорожный патруль.
15.45 Фильм «ОСТРОВ ПОГИБШИХ КОРАБЛЕЙ».
18.20 Сериал «Вне родных квадратных метров».
19.00 «Сегодня».
19.35 «Итого» с Виктором Шендеровичем.
20.00 Фильм «ОДИН ВОСЕМЬ СЕМЬ».
22.30 Концерт, посвященный памяти Шандора «Мы снова вместе...».

06.30 Музыкальный канал.
07.00 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
07.30 «Сказки джунглей». Мультсериал.
08.00 «Симпсоны». Мультсериал.
08.30 «Мир спорта глазами «Жилетт».
09.00 «Монитор». Новости из Интернета.
09.20 Драма «ХОМО НОВУС».
11.15 «Экзотика».
11.30 «Не от мира сего». Док. фильм. 3-4 серии.
12.30 Новости «СТБ-24 часа».
12.45 Музыка на СТБ.
13.15 Приключенческий фильм «ПРАВО НА ВЫСТРЕЛ».
15.15 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
15.45 «Сказки джунглей». Мультсериал.
16.15 «Без косметики». Программа для женщин.
16.45 «Здравствуй, доктор».
17.15 Боевик «ЗАКУСОЧНАЯ НА КОЛЕСАХ».
19.30 Новости «СТБ-24 часа».
19.45 «Час пик».
20.30 «Ее звали Никита». Сериал.
21.30 Триллер «ПРИЗРАК-УБИЙЦА».
23.25 Драма «ОДНА НА ДВОИХ».
01.20 Ночной музыкальный канал.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 13 МАЯ

07.00 «Творение скромной красоты». Док. фильм о городе Постава («Белвице-центр»).

07.20 Детективный сериал «Жюли Леско» (Франция).
09.00 Новости.
09.15 «Новые приключения гномов». Мультсериал (Испания).
09.40 Юмористический сериал «Кувалда» (США).
10.10 «Все нормально, мама!» Развлекательная программа.
10.40 Премьер-парад.
11.10 Большой завтрак.
11.40 Арсенал. Программа об армии.
12.05 «Поем с оркестром». Фестиваль белорусской детской песни.
12.40 «Цирковая жизнь». Док. фильм (Международный Французский Канал).
13.30 Сериал по выходным. «Жемчужины океана» (Франция).

14.25 «И другие официальные лица».
14.35 25-й кадр.
15.00 Новости.
15.10 «Встреча в Троицком» с Александром Домарцаким.
15.35 Криминальное досье.
16.00 Планета «АРТ».
16.30 Телебарометр. Прогноз погоды.
16.50 Хоккей. Чемпионат мира. Матч за 3-е место. 2-й и 3-й периоды. Трансляция из Германии.
18.35 Теленавигатор.
19.00 Резонанс.
19.55 Хоккей. Чемпионат мира. Финал. Трансляция из Германии. В перерыве - «Спорт-курьер».
22.35 Ю. Никулин и И. Гуля в худ. фильме «КОГДА ДЕРЕВЬЯ БЫЛИ БОЛЬШИМИ» (к/с имени М. Горького).

06.00 Новости.
06.10 Сериал «Нежный яд».
07.10 Армейский магазин.
07.40 «Чип и Дейл».
08.05 Утренняя звезда.
08.25 Новости.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 По ка все дома.
10.10 Боевик «АКЦИЯ».
11.55 Утренняя почта.
12.25 Клуб путешественников.
13.05 «Эх, Семеновна!».
13.45 Сокровища Кремля.
14.00 Новости.
14.10 Сериал «Китайский городовой».
15.05 «Гуфи и его команда».
15.35 Умницы и умники.
16.00 «Правда о льве».
17.00 Новости.
17.20 «В небе «Русские витязи».
17.50 Фильм «ТЕСТЫ ДЛЯ НАСТОЯЩИХ МУЖЧИН».
19.15 Боевик «МЕТРО».
21.30 Времена.
22.50 «На футболе».
23.30 Фильм «ЛЮБОВНИКИ МАРИИ».

06.30 Фильм «СКАЗКА О ПОТЕРЯННОМ ВРЕМЕНИ».
07.45 Прогноз погоды.
07.50 Русское лото.
08.40 «ТВ Бинго шоу».
09.35 Доброе утро, страна!
10.05 «Аншлаг».
11.00 «Городок. Из раннего».
11.30 Федерация.
12.10 Парламентский час.
13.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.20 «Вокруг света».
15.25 «Два рояля».
16.25 Сам себе режиссер.
17.00 «Зеркало».
17.55 «ТВ Бинго новости».
18.00 «О.С.П. - студия представляет замечательных людей».
19.10 Комедия «АСТЕРИКС И ОБЕЛИКС ПРОТИВ ЦЕЗАРЯ».
21.20 «Театр + ТВ».
23.22 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Австрии.
01.30 Прогноз погоды.

13.30 Новости культуры.
13.45 Театральная летопись XX века.
14.10 «ПОКА ПЛЫВУТ ОБЛАКА». Худ. фильм. 2-я серия.
15.20 Тем временем.
15.45 XX век. Избранное.
16.10 «ДОЛГАЯ СЧАСТЛИВАЯ ЖИЗНЬ». Худ. фильм.
17.25 «Чего боится Тонино Гуэрра?».
17.35 Анимационный фильм «ЛЕВ С СЕДОЙ БОРОДОЙ».
18.05 «Смехостальгия».
18.30 «Русский балет».
19.25 «Вечерняя сказка».
19.35 «Завтра будет завтра». Мультфильм.
19.40 «Острова». Михаил Ромм.
20.20 «Звезды в Кремле».
21.00 Новости культуры.
21.20 «Личные воспоминания о большой жизни».
21.25 «Кто там...».
21.50 «ЗОЛОТО РИМА». Худ. фильм.

07.00 Сегодня.
07.20 Сериал «Новые приключения Супермена».
08.25 Квартирный вопрос.
09.00 Сегодня.
09.20 Комедия «БЛИЗНЕЦЫ».
11.00 Сегодня.
11.25 Большое путешествие в Голливуд.
12.10 Фильм «ТРУДНО БЫТЬ БОГОМ».
15.00 Сегодня.
15.35 Путешествия натуралиста.
16.10 Большие родители.
16.50 Сериал «Полицейская академия».
18.00 Сегодня.
18.35 Комедия «ФАНТОМАС ПРОТИВ СКОТЛАНД-ЯРДА».
20.45 Куклы.
21.00 Детектив «СЕРЫЕ ВОЛКИ».
23.25 «Футбольный клуб».

06.10 Дорожный патруль.
06.20 Все в сад!
06.45 «Fresh».
07.20 Star Старт.
07.50 Сериал «Вне родных квадратных метров».
08.25 «Частная жизнь известных людей» с Татьяной Семкив.
08.55 «Вы - очевидец».
09.55 «Сеть».
10.30 Шоу Бени Хилла.
11.30 Канон.
12.00 Новости.
12.20 Телемагазин «Спасибо за покупку!».
12.30 Фильм «ПРИВИДЕНИЕ ЧАЛИ».
14.15 Дорожный патруль.
14.35 Телемагазин «Формула здоровья».
14.45 «Мое кино».
15.45 Ваша музыка: Игорь Служкий.
16.45 Катастрофы недели.
17.40 Дорожный патруль.
18.00 «Итого» с Евгением Киселевым.
19.45 Прогноз погоды.
19.50 Боевик «ПРОЕКТ «ОХОТНИК ЗА ТЕНЬЮ-2»».
21.50 Фильм «УБИЙСТВЕННОЕ ЛЕТО».
00.25 Вечеринка из «Метелицы».

06.30 Музыкальный канал.
07.00 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
07.30 «Сказки джунглей». Мультсериал.
08.00 «Час пик».
09.00 «Монитор». Новости из Интернета.
09.20 Боевик «ЗАКУСОЧНАЯ НА КОЛЕСАХ».
11.15 «Кирова, 17».
11.30 «Ее звали Никита». Сериал.
12.30 Новости «СТБ-24 часа».
12.45 «Здравствуй, доктор».
13.15 Мелодрама «ПРОСТИ».
15.15 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
15.45 «Сказки джунглей». Мультсериал.
16.15 Информационно-познавательная программа «Европа сегодня».
16.45 Клуб «Белый попугай».
17.15 Комедия «ТАМ».
19.30 Информационная программа «168 часов Минска».
20.30 «Секретные материалы». Сериал.
21.30 Боевик «ЧЕРНЫЕ ТИГРЫ».
23.35 Драма «ДЕВСТВЕННИЦЫ-САМОУБИЙЦЫ».
01.40 Ночной музыкальный канал.

«Зарплату — на ўзровень цэн!»

Паводле звестак Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай, да сярэдзіны красавіка пад рэзалюцыяй мітыngu «Зарплату — на ўзровень цэн!» падпісаліся каля 200 тысяч чалавек

Арганізаваны прафсаюзамі мітынг адбыўся 14 лютага ў Мінску. Яго ўдзельнікі прынялі рэзалюцыю, у якой запатрабавалі прывесці заробную плату ў адпаведнасць з узроўнем цэн, павысіць тарифную стаўку 1-га разраду да памеру бюджэту працягатага мінімуму, давесці зарплату работнікаў бюджэтай сферы да 100 працэнтаў ад узроўню зарплат у прамысловасці, падпісаць Генеральнае пагадненне на 2001-2003 гады з улікам прапановы ФПБ, спыніць абмежаванне правоў прафсаюзаў і ўмяшальніцтва ў іх статутную дзейнасць, а таксама «спыніць патоку хлусні і паклёпу на прафсаюзы ў дзяржаўных СМІ». 22 лютага прэзідыум Савета ФПБ прыняў рашэнне пачаць збор подпісаў пад рэзалюцыяй.

Паводле інфармацыі ФПБ, больш за ўсё подпісаў сабрана ў прафсаюзах работнікаў адукацыі і навукі — 167 тысяч, хімічнай, горнай і нафтавай галін прамысловасці — 10 тысяч, будаўніцтва і прамысловасці будаўнічых матэрыялаў — 2,6 тысяч, абароннай прамысловасці — 2,4 тысячы. Найбольшую актыўнасць праявілі прафсаюзныя арганізацыі ВА «Беларуськалій» (8.000 подпісаў), Барысаўскага крышталёвага завода імя Дзяржынскага (1.917), наваполацкага завода «Вымяральнік» (1.179), Мінскага падшыпнікавага завода (840).

Разам з тым ФПБ адзначае недастатковую работу шэрагу прафсаюзных арганізацый па выкананню рашэння аб зборы подпісаў. Некаторыя прафсаюзы не мелі подпісных лістоў або наогул не ведалі аб гэтым рашэнні. Мінскі абкам прафсаюза работнікаў культуры і прафкам грод-

зенскага ВА «Азот», насуперак статутам ФПБ і галіновым прафсаюзам, наогул праігнаравалі пастанову прэзідыума. У прыватнасці, прафкам ВА «Азот» прыняў рашэнне «лічыць неэтакгодным у дадзены момант арганізоўваць збор подпісаў членаў прафсаюза ў падтрымку

выкладзеных у рэзалюцыі патрабаванняў».

ФПБ мае намер прадоўжыць растлумачальную працу сярод членаў прафсаюза аб неабходнасці сумесных дзеянняў па абароне сваіх правоў.

Дамітрый УЛАСАЎ,
БелаПАН

Фота ІРЭХ/ProMedia

ЭКСПРЕС

БЕЛАРУСЬ 45% убыточных предприятий торговой отрасли

Количество убыточных предприятий торговли и общественного питания в первом квартале нынешнего года достигло в республике 45 процентов. Как сообщили в минторге, неблагоприятно обстоят дела в оптовой торговле, где уровень рентабельности снизился с 0,13 процента в прошлом году до 0,08 — в нынешнем.

10 тысяч тонн бесвозмездного топлива

Предприятия государственного концерна «Белнефтехим» для оказания помощи хозяйствам республики в проведении посевной выделили безвозмездно 5 тысяч тонн дизельного топлива. Столько же пожертвовали на нужды села и коммерческие нефтяные компании. Об этом сообщил заместитель начальника управления нефтепродуктов концерна «Белнефтехим» Валерий Кабанович. При этом он подчеркнул, что выделенное горючее направляется в адрес обкомов, а распределяется оно будет в регионах.

Размер уставных фондов белорусских банков снижается

Размер уставных фондов белорусских банков вырос за первый квартал на 5,9 процента до 222 миллиардов рублей, однако, в реальном выражении он сократился на 6,4 процента. Об этом на пресс-конференции в Минске заявил председатель правления Национального банка Беларуси Петр Прокопович. В целом по итогам квартала собственный капитал банков в руб-

Прогнозы, долги, расчеты

лях вырос на 33,6 процента или на 18,1 процента в реальном выражении: с 387,5 миллиарда рублей на начало года до 517,7 миллиарда рублей на 1 апреля.

Инвестиции в торговую отрасль

Объем инвестиций в торговую отрасль республики в первом квартале нынешнего года составил 5,5 миллиарда рублей. Как сообщает министерство торговли, почти 38 процентов этой суммы затрачено на техническое перевооружение и приобретение нового холодильного и торгового оборудования.

Объем инвестиций в белорусскую энергетику

Объем инвестиций в белорусскую энергетику к 2015 году должен составить свыше 5 миллиардов долларов США. Как сообщил президент концерна «Белэнерго» Евгений Мишук, основным направлением инвестиционной политики энергетического комплекса на ближайшую перспективу является замена изношенного оборудования. Она будет производиться за счет реконструкции и модернизации действующих объектов. Среди объектов, которые будут реконструированы, — Березовская ГРЭС, Минская ТЭЦ-3, Гомельская ТЭЦ-2 и большинство других ТЭЦ.

ЗАРУБЕЖЬЕ Европейская комиссия указывает на экономический риск расширения ЕС на Восток

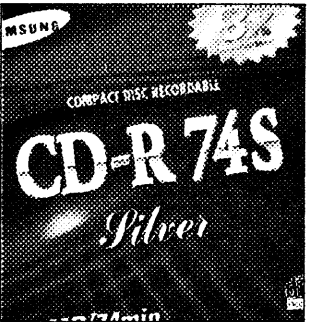
Европейская комиссия указывает на серьезный экономический и финансовый риск предстоящего расширения ЕС на Восток. Это суждение прозвучало

в служебном докладе, подготовленном Еврокомиссией. В документе, в частности, подчеркивается, что наряду со значительным экономическим приростом, отмеченным в некоторых восточноевропейских странах, на востоке Европы сохраняются серьезные структурные недостатки в экономике и финансовой системе. Поэтому, как отмечается в докладе, присоединение стран Центральной и Восточной Европы к валютному союзу ЕС станет возможным не ранее 2008 года.

Убытки мировой индустрии звукозаписи

Объем продаж музыкальной аудиопродукции в мире сократился в прошлом году на 1 млрд. 600 млн. долларов. Ведущие эксперты сферы звукозаписи видят причиной падения покупательского спроса рост пиратства и увеличение популярности интернета. Особенно это явление отразилось на американском музыкальном рынке. Объем продаж в США сократился за 2000 год почти вдвое — на 46% — по сравнению с 1999 годом. К примеру, если в магазине компакт-диск стоит от 11-12 долларов, то уличными торговцами предлагаются нелицензированные копии за 3-5 долларов. Между тем в Европе в этом году наблюдался незначительный — 1,4% — рост объема продаж по сравнению с 1999 годом. Совокупный же мировой доход от реализации аудиопродукции составил в 2000 году 36,9 млрд. долларов.

Андрей КАРПОВИЧ

Беларусь і буржуіны

Думкі напярэдадні Народнага сходу ў Палацы Рэспублікі

Гістарычна складалася так, што сапраўдных буржуаў на Беларусь даўно павывелі, а засталіся нейкія нягеглыя сялянскія дзеці з фатальнай марай пра вышнатуральныя прыбыткі.

Мара гэтая ўзмацняецца адначасова з валтузнёй, якая завесца рэстаўрацыйнай капіталізму з чалавечым тварам для будаўнікоў рынкавага сацыялізму. Прадбачлівыя габрэі ў большасці з'ехалі падалей ад новабудов, каб не засыпала друзам, калі канструкцыя, барані Божа, разбурыцца.

Ідэалагічнае змаганне вакол замовнасці беларускага народа тым часам дасягнула вышэйшых ступеняў напалу. Шырокая дэмакратычная кааліцыя хорам сцвярджае, што стан дабрабыту няўхільна пагаршаецца і скоро апынецца ў сферы адмоўных велічыняў.

Гэтыя апантаных жаданнем дарвацца да ўлады суб'екты не хочуць заўважаць мінстатаўскіх аргументаў аўтарытэтных у пэўных колах мужчынаў, каторыя да ўлады даўнавата ўжо дарваліся. Паводле апошніх, дабрабыт зашкальвае: сукупная валавая скварка, парэзаная на дробныя кавалкі, зрабілася даўжэйшая за экватар, а ў адпаведнай чарцы можна патапіць «Тытанік» і палову Шостага імперыялістычнага флоту.

Адсюль, з кранмантанскага далёка, можна з'ехаць з глузду, гледзячы, братаны, на вашую бездапаможную палеміку. А ўся

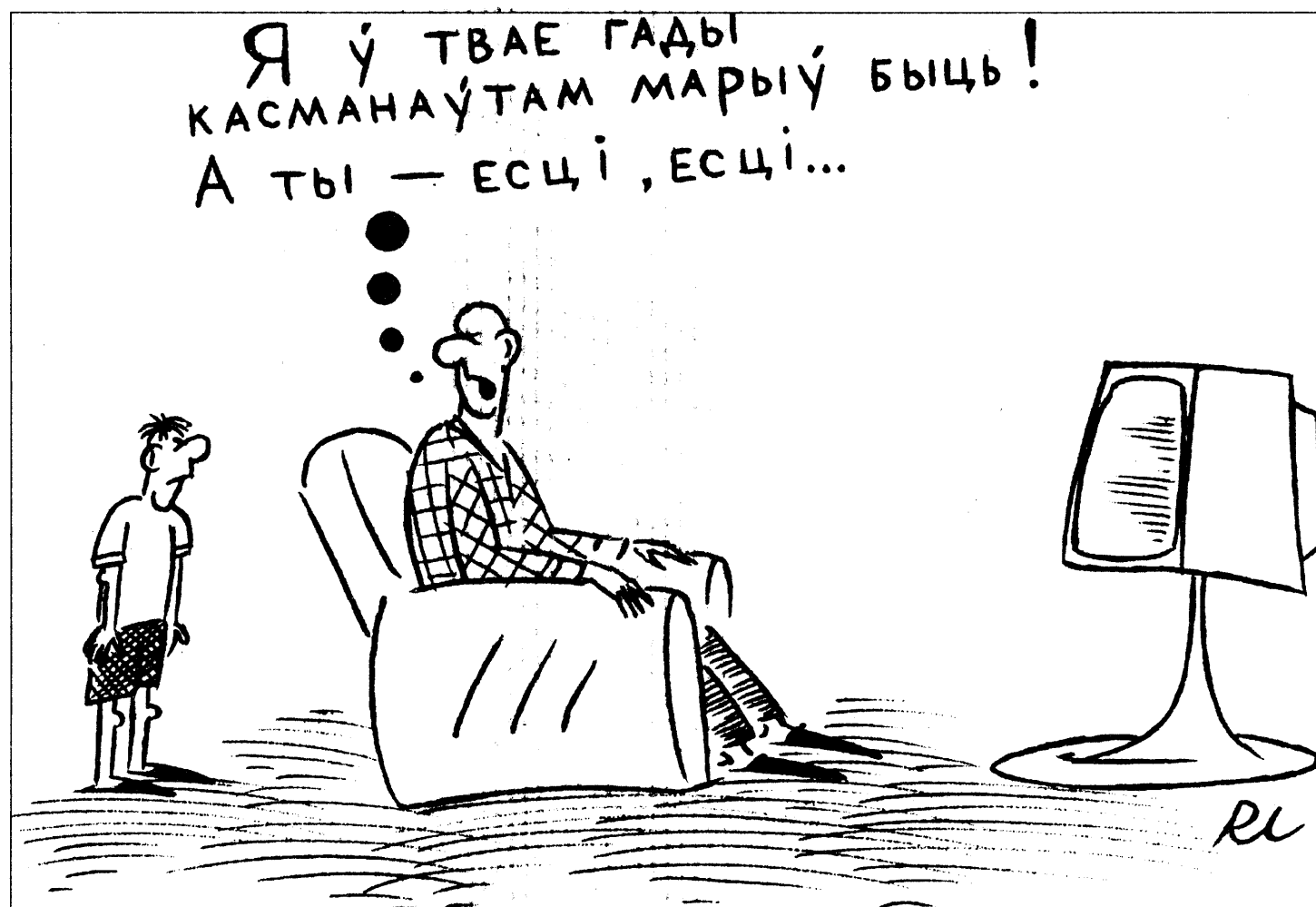
бядя з вамі праз тое, што павыганялі з Краю сапраўдных знаўцаў нацыянальнай ментальнасці і боўтаецца зараз паміж Марксам і Самуэльсанам. А вось паспрабуйце, як мы, зірнуць у бяздонныя вочы народнай праўды.

Вы ўбачыце галоўнае. Нацыя выбірае шлях у постіндустрыяльнае грамадства і гатовая аплачваць яго, адмаўляючыся нават ад задавальнення базавых інстынктаў. Па грунтоўныя доказы далёка хадзіць не трэба.

Пару месяцаў таму ў нашую ўніверсітэцкую бібліятэку патрапіла нацыянальная справаздача аб развіцці чалавека за 2000 год, якая завешча «Беларусь: выбар шляху». Адрасатамі гэтай грунтоўнай распрацоўкі ёсць горад і свет, аўтарамі — багатыры айчынай макраэканомікі, без разбору палітычнай арыентацыі. Адначасова пабачыла свет і справаздача міністара «Рэспубліка Беларусь у лічбах». То бок, крыніцы надзейныя.

Дык вось, высвятляецца, што за апошнія дзесяць гадоў сярэдні беларус стаў меней спажываць за год хлеба — на 11 кг, мяса — на 14 кг, малака і малочных прадуктаў — на 95 кг. Спажываць менш за 170 кг бульбы не можа, бо падобна, што гэтая норма закладзеная ў генетычным кодзе. Таму бульбы меней ёсці не сталі.

І пакуль ачмурэлы ад тлушчу жыхары краінаў гэтак званага «залатога мільярда» трышчыцца рознымі лекамі і траўкамі, балотныя людзі пераўтвараюць

ца ў нацыю інтэлектуалаў. Колькасць моладзі ва ўзросце ад шасці да 23 гадоў, што павышае сваю адукацыю, узрасла на 5 працэнтных пунктаў, а ў ВНУ наогул стала паступаць на 13% болей юнакоў і дзяўчат ва ўзросце 17-18 гадоў.

Іншы аспект. Параўнайце любую амерыканскую газету з любой нашай. Іхная таўсцейшая. А толку. Нашу народную масу таўшчынёй не спакусіць. Нам і тонкія без патрэбы. Калі ў 1990 годзе на 100 беларускіх душ прыпадала 29 паасобнікаў друкаваных органаў, то зараз амаль у тры

разы меней — 11. Тым самым быў забяспечаны росквіт галіны па вытворчасці туалетнай паперы, і колькасць жывых суб'ектаў на аднаго лекара скарацілася з 247 да 218 чалавек. Мабыць, лекараў пабольшала, ці што?

Канцэнтрацыя патэнцыялу нацыі на ўзмацненні ўласнае адукацыі пацягнула за сабой нечуваныя поспехі на экалагічным фронце. Выкіды серы і азоту на галаву аднаго няхаснага беларуса скараціліся за дзесяць гадоў з 65 да 17 кг. Народ адчуў палёжку, падняў галаву і праз чыстае паветра бачыць свае даляглядзі.

Не сакрэт, што не ўсе былі задаволеныя імклівым скарачэннем спажывання малака і выкідаў у атмасферу. Яны сталі сваболю і былі ізаляваныя. Колькасць зняволеных за апошнія дзесяць гадоў узрасла са 156 сядзельцаў на 100.000 расканваіраваных грамадзянаў да 468. Не хвалюцца, іх ёсць каму сцерагчы і карміць!

Пасіянарная энергія тых, што засталіся па гэты бок дзоту, працягвала расці. Выбары і рэфэрэндумы змянялі адно аднае з усе большым поспехам. Колькасць забойстваў, учыненых

мужчынамі, за тых ж дзесяць гадоў павялічылася ўдвая, колькасць пазашлюбных дзяцей — удвая, колькасць разводаў — удвая (мы нават не ўдаемца ў дэталі). Так, ёсць і хібы, што не дазваляюць назваць увесь працэс эліганцкім. Колькасць мужчынаў-самагабцаў таксама павялічылася амаль удвая — з 34 на 100.000 у 1990 г. да 61 — у 1999. Іх шкада.

Але падобна, што той прырыў у будучыню, каторы падспудна рыхтаваўся паваеннымі капіталаўкладаннямі бальшавікоў у Беларусь, наспеў. Колькасць аўтамабіляў на 100 чалавек павялічылася з 5,7 на 100 чалавек у 1990 годзе да амаль 14 сёння.

Падумайце, кожная трэцяя сям'я на машыне. Во дзе тое малако і хлеб. Вось адкуль столькі бульбы. Гэтая армада дыпламаваных аўтаўладальнікаў ужо пасяляе жах у сэрцах натаўскіх штабных пацукіў. Яны даперлі, што са ста доларамі ў кішэні матарызаваныя гуны 21 стагоддзя могуць за колькі дзён даперці да Ла-Манша.

Вакол нас уводзіцца візавы рэжым. А нам смешна. Бо сіла мары, сіла любові і сіла беларускага духу здольныя знесці ўсе сатанінскія выгварэнні будаўнікоў жалезных заслонаў на Усходзе і Захадзе. Наш сукупны індэкс развіцця чалавечага патэнцыялу ўзрос з 0,763 у 1996 годзе да 0,782 — у 1999.

Ад селектарнай нарады да народнага сходу, ад сходу да выбараў жыве Беларусь.

Д-р Ганорыс КАУЗА

«Усе беларусы перад Богам адкажуць...»

Інтэрв'ю старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі Уладзіміра Някляева

— Уладзімір Пракопавіч, на канец траўня запланаваны з'езд Саюза беларускіх пісьменнікаў. Вы будзеце браць у ім удзел?

— Я пакуль што старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў, таму абавязаны быць на з'ездзе. І, канечне, буду.

— Што чакаеца на ім?

— Усялякае... З'езд будзе не просты. Апроч арганізацыйнага пытання, якое сталася фармальнай прычынай для склікання з'езда, ёсць і іншыя, у тым ліку значна больш важныя. Найпершае з іх, на якое, як мне ўяўляецца, з'езд павінен адказаць, гэта **што такое** сёння Саюз беларускіх пісьменнікаў і **дзе чаго** сёння Саюз беларускіх пісьменнікаў?.. Створаны быў ён некалі на сутнасці для абслугоўвання тагачаснай савецкай улады, для яе ідэалагічнага забеспячэння — і цяперашняй беларускай улады, ідэалагічна застаўшыся савецкай, стаўшы нават больш савецкай за савецкую, менавіта такі Саюз пісьменнікаў і хацела б, што называецца, мець. Але што сёння абслугоўваць беларускім літаратарам, калі іх будучы мець?.. Вынішчэнне мовы, на якой яны пішуць? Культурны, у якой яны сфармаваліся? Нацыянальнай гістарычнай памяці, без якой немагчыма існаванне нацыянальнай літаратуры?.. Гэта, калі мякка сказаць запэчаным словам, нонсэнс, толькі гэта якраз і прапануецца ўладай пісьменнікам у гульты пад назвай «мы вам — вы нам».

Аляксандр Лукашэнка, ці яшчэ там нехта, можа хоць сто разоў казаць, што яно не так, але яно так. Бо, апроч словаў пра палітыку, ёсць сама палітыка, рэальныя працэсы, якія адбываюцца сёння ў Беларусі — і ніводны з іх (ва ўсялякім разе ніводны ў сферы культуры) не скіраваны да свайго, да беларускага, усе ў адваротны бок... Для літаратараў пераборлівых і занадта датклівых, з годнасцю ўсялякім такім, ёсць прапанова з мякчэйшым, так бы мовіць, нонсэнсам: калі ўжо ўдзельнічаць у гэтым нешта вам не дазваляе — тады не ўдзельнічайце ні ў чым. Ну, нашто вам, маўляў, гэтак тонка змайстраваным, такая грубая рэч, як палітыка. Вы ж пісьменнікі, у вас з вечным размова, пішыце сабе... Добра, толькі хто і на якой мове чытаць будзе? Вечнасць на вечнай?.. Наўрад ці... Вечнасці да тых, хто сам сябе прафукаў, справа камарына.

За самастрату Беларусі, — што ўжо зусім не немагчыма, як яшчэ некаму здаецца, — усе беларусы перад Богам адкажуць, але ў пісьменніка — адказнасць асабліва. Бо, калі мільёны могуць і не разумець, што страчваюць, ён адзін — разумее. А пісьменнік з гэтым штодня адзін, штодня сам-насам. З разумення гэтага і павінны ўзнікнуць рашэнні, якія, як мне думаецца, стануць зместам з'езда.

Той, хто ўсё яшчэ не верыць, што беларусы могуць страціць Беларусь, няхай падлічыць, колькі ўжо страчана беларускага за апошнія гады, і з падлікамі гэтымі прыкіне, колькі часу засталося на тое, каб страціць астатняе... Я дык думаю, што з такімі стратнымі тэмпамі, як зараз, яшчэ аднаго прэзідэнтскага тэрміну Лукашэнкі на астатняе якраз і хопіць.

Фота У. ШАПТАКА

— Якой вам бачыцца агульная палітычная сітуацыя ў Беларусі ў звязку з маючымі адбыцца прэзідэнцкімі выбарамі?

— Рэдкімі наездамі, як гэта зараз у мяне здараецца, цяжкая аб'ектыўна яе ацаніць, для гэтага неадлучна трэба ў ёй быць, штурхацца ў ёй плячыма... Тым не менш, два моманты, бадай, відавочныя.

Першы — паводзіны ўлады. Яна так татальна і ў той час нервова дэманструе сілу і рашучасць, перакананасць у поўнай непазбежнай перамоце, як знешне дэманструецца гэта толькі тады, калі ўнутры — страх і няўпэўненасць. Гэтак у прафесійным боксе той з баксёраў, які больш баіцца, больш перад боем і застрашвае суперніка, грае мускуламі і корчыць морды. А тут яму бац па мордзе — і адпачывай...

Другі — паводзіны апазіцыі, якая не мае бясспрэчнага лідэра, таму гуляе ў такія хітрыкі, што як бы не перахітрыла саму сябе. Адзіны ад апазіцыі кандыдат у прэзідэнты даўно павінен быў бы назвацца, бо чым бліжэй да выбараў, тым зрабіць гэта складаней. Першыя не чакаюць у чарзе, дзе раўняюцца з астатнімі — і каб кандыдат гэты стаў сапраўды адзіным, яго, адкінуўшы ўсялякія хітрыкі, праз не магу па ім дамовіўшыся, трэба было назваць першым з усіх. Зараз жа малападобна на тое, што ён будзе адзіны нават у тым выпадку, калі каардынацыйная рада, ці яшчэ нехта, такім яго назаве. Расце колькасць сама-названых кандыдатаў, у палі-

тычную гульні ўключаюцца падстаўныя фігуры, распалюцца амбіцыі і, хоць яшчэ робіцца выгляд, быццам нехта некага слухае, ствараецца нават адзіны блок кандыдатаў, рэальна відаць, што скура незабітага мядзведзя — хадавы сярод беларусаў тавар. Нацыянальны. Сумна ў тым у каторы раз пераконвацца, няёмка заклікаць некага да разумення таго, што значаць для Беларусі гэтыя выбары, — усе ж усё разумеюць...

— Па-вашаму, выходзіць, выбары ў такой сітуацыі выйграе Аляксандр Лукашэнка?

— Не, Лукашэнка прайграе выбары. Для таго, каб выйграць, яму трэба набраць найменш столькі ж галасоў, колькі сем год таму, чаго не можа быць.

Ён прайграе нават у тым выпадку, калі яму дазваляць сфальсіфікаваць выбары і пакінуць яго яшчэ пакіраваць. Тыя галасы, тая сіла, што будзе супраць Лукашэнкі, стане трымаўкай апорай апазіцыі, яна ўрэшце і дацісне яго. Тут няма ў мяне ніякага сумневу.

Роля Аляксандра Лукашэнкі ў сучаснай беларускай гісторыі не цалкам адмоўная. Але і ў дадатнай сваёй частцы яна выкананая і перавыкананая ім. Сёння ён ва ўсім замінае Беларусі, з ім Беларусь не мае будучыні, яму трэба сыхodziць. Толькі, канечне, чакаць, што ён сам зразумее гэта, не даводзіцца.

— Вы ўжо даволі доўга жывеце ў замежжы. Як адтуль глядзяць на нас палітыкі, людзі бізнесу, культуры і, што называецца, просты люд?

— Ну, як яны глядзяць... Так, бадай, як мы таго заслугоўваем: як глядзяць на тых, хто збіўся ў статак пад бізуном... Пагляд ва ўсіх прыблізна аднолькавы — і найгорш глядзіць той самы просты люд. Дакладней, выказаецца ён найгорш, бо яму не да галавы ўмоўнасці, як людзям палі-

тыкі альбо культуры. Толькі зачпіся, дык такога наслухаешся... Вобраз Лукашэнкі — устойлівы вобраз самадура і дыктатара, і ён ужо не зменіцца. Адна радасць, што праз яго цяпер Беларусь ва ўсім свеце ведаюць. Але ж такой і ўяўляюць...

Каб толькі ўяўлялі, дык паўбяды б... З уяўленняў вынікаюць дзеянні. Блакада Беларусі афіцыйна не аб'яўлялася, але непажаданасць узаемадзейнасці з Лукашэнкаўскай Беларуссю існуе, неабвешчаная блакада дзейнічае.

Прыкладаў яе колькі заўгодна, вось наядуці. У Хельсінкі напрыканцы красавіка ладзілася беларуская прамысловая выстава. Адзіная, першая за ўсю гісторыю такая беларуская выстава ў Фінляндыі — хіба гэта, як кажуць журналісты, не інфармацыйная нагода?.. А па запрашэннях на прэс-канферэнцыю з гэтай нагоды не з'явіўся ніводны фінскі журналіст. Ніводны, разумееш?.. Выставу замаўчалі, практычна не заўважылі. Што гэта, калі не дэманстрацыя неабвешчанай блакады, і колькі Беларусь на гэтым страчвае?..

Палітычны вобраз краіны ўздзейнічае на эканоміку — і яшчэ як. Неабвешчаная блакада можа стаць абвешчанай — з уключэннем усіх яе жорсткіх механізмаў. Пры захаванні ў Беларусі цяперашняй палітычнай сітуацыі непазбежна гэтак і стане. Таму той, хто дапускае, што ўсё можа заставацца так, як ёсць, нават не ўяўляе, які варыянт развіцця падзеяў ім дапускаецца. Тут мала не здасца і простамоў, і няпростаму...

— Можна, лішняе пытанне, але як вам зараз жывецца?

Гэта толькі падаецца, што з'ехаў пісьменнік з Беларусі — і аб ім забыліся. Усё наадварот, Васіль Быкаў як толькі паехаў за мяжу — дык дня не прайходзіць, каб яго на тэлебачанні ці ў якой афіцыйнай газеце агрэсіўна ні прыгадалі. Памятуюць і іншых, напрыклад, Уладзіміра Някляева. Мінутым тыднем у «Народнай газеце» Аляксандр Савіцкі, які называе сябе «старым народным мсціўцам» і ўгадвае, што ён — былы камандзір падрыўнай групы, разраджыўся вялізным памфлетам «Колькі каштуе варшаўскі фаршмак?» Спавод Савіцкі абурэўся тым, што Уладзімір Някляеў у нейкім інтэрв'ю абразіў «яго Прэзідэнта», і грудзмі стаў на прэзідэнцкую абарону. Але чаго мусіць не абразіла пісьменніка

Савіцкага, калі «яго Прэзідэнт» ганьбіў франтавіка Васіля Быкава, іншых слаўных дзеячаў беларускай культуры? Яго словы ў іхны адрас і ёсць тое, што Аляксандр Савіцкі называе «варшынскі пошласці і кірмашовым фігулярствам».

Зразумела, што з набліжэннем пісьменніцкага з'езда ўзмацняецца ідэалагічная агрэсіўнасць прапрэзідэнцкай суполкі майстроў п'яра. У час выбараў для А. Лукашэнкі важна пачуць ад іх пра сябе хоць адно публічнае добрае слова. Вось сп. Аляксандр Савіцкі і сказаў, узгаўшы за аб'ект падрыўу старшыню Саюза.

Як ставіцца да праблемаў жыцця і літаратуры сам Уладзімір Някляеў, апавядае яго інтэрв'ю.

ца?

— Чаму лішняе?.. Я так думаю, што сярод жывых людзей гэта ці не адзінае пытанне, якое нечага вартае. Хоць бы таму, што ў нябожчыка не спытаеш: як жывеш?..

Па-рознаму... Але калі сфармуляваць, дык прыблізна так: «У сваім народзе ты жывеш — у чужым народзе пражываеш». Нешта такое... І нічога з гэтым не робіш.

А ў побыце няма на што скардзіцца. Ёсць дах над галавой, ёсць магчымасць працаваць хоць удзень, хоць уночы — ніхто і нішто не замінае. Ні сябры, ні ворагі, ні нават гарэлка. Пляшка тут 20 долараў каштуе, дык і адвек. Дахаты, мусіць, трэба збараць...

— У адным з інтэрв'ю вы

сказалі, што пішаце прозу. Ці можна канкрэтызаваць, якую?

— Не ведаю нават, як канкрэтызаваць... У Менску, калі я на Курасоўшчыне жыў, у мяне сусед быў, лётчык у запас спісаны. У яго як ні спытаеш: «Што цяпер робіш?» — адказвае: «Раман пішу». Пляшку яму праставіш — расказвае, які... Кожны раз выходзіць новы.

Каб гэтак не канкрэтызаваць, прапаную адно апавяданне, год ужо як напісанае. Яно перакладзенае на фінскую мову, але па-беларуску не друкавалася.

Інтэрв'ю брала Вераніка ЧАРКАСАВА P.S. Апавяданне Уладзіміра Някляева «Кот Клаўдзіі Львовны» будзе надрукаванае ў наступным нумары.

РЭПЛІКА

Славіна замест Сталіны

Што ні кажы, але мемуары беларускіх пісьменнікаў чытаць вельмі цікава. Асабліва змястоўныя тэксты сустракаеш у той частцы, дзе яны ўспамінаюць пра творчыя сутычкі з калегамі па творчым цэху з іншых «брацкіх рэспублік».

І трэба адзначыць, што многія з іх паднабраліся-такі майстэрства ў тым, што тычыцца апісання рэстараніх меню і нацыянальных асаблівасцяў у паяданні розных прысмакаў. Чытаеш, слінкі самі сабой цякуць. А пазнаеш гэтыя «смачкі» месцы адрэзу, як толькі позірк спатыкаецца на словах: «А потым пайшлі ў Арагві...»

Канешне, адным страганамічным матывам нельга патлумачыць тую настальгію па савецкім часе, якая апанавала многіх з тых, каго абставіны высулілі на службу ў якасці «інжынераў чалавечых душ». Але, як кажуць, але... За сталом, калі ўжо цябе пасадзілі, усе роўныя, а госці нават раўнейшыя за ўсіх. Таму, калі арганізм малады і здаровы, можна папіць-падзіць з вялікай асалодай. І мець добры настрой. Мо таму ў сваіх успамінах «Такое сіняе неба», надрукаваных у снежаньскім нумары «Маладосці», Янка Сіпакоў піша літаральна наступнае: «У Савецкім Саюзе чалавечтва было блізкае да гэтай сваёй спрадвечнай мары — у нас і на праўду не было супербедных і супербагатых, не было рабаўладальнікаў і рабоў. Але зладзеі і чалавеканенавіснікі, вядома ж, былі. Яны якраз і спалохаліся: калі ўсё гэтак пойдзе і далей, дзе ж апынемся мы — нам жа не дадзецца беспакрана красці і здэкавацца над іншымі. Яны і разбурылі шматнацыянальную дзяржаву, у якой так блізка было да ўсеагульнай роўнасці».

Перабудова для Янкі Сіпакова — «будуўніцтва нуля, пуста-ты, нічога». І ўся гэтая лухта пра краіну, у якой толькі вар'яты мелі магчымасць нікому не падпарадкоўвацца, дзе амаль кожны быў «начальнікам» і адначасова падначаленым. Прыкладам, нават вельмі вялікія шышкі дзе-небудзь у інстытуце ці іншай установе, у побытавай сферы былі цалкам падначаленыя сантэхнікам, прыёмшчыцам, гандляркам, вахцёрам, не кажучы ўжо пра міліцыянтаў. А сервіс у нас, вядома ж, быў не толькі «невячэрым» але і проста хамскім. Карацей, там дзе трэба было ўзяць нешта законнае, чалавек атрымоўваў чэсцяком дулю, а за тое, што ён спрабаваў схваць нешта асабістае ад грамадскасці і дзяржавы, яго валалі на под'юм.

Ва ўспамінах Івана Шамякіна, надрукаваных у мінулым годзе, ёжава кампанента настальгіі выказаная больш выразна. Ён амаль захапляецца, колькі розных матэрыяльных дзівосаў атрымаў ад улады, якая ўмела яго, лаўрэата Сталінскай прэміі, апякаць і шанаваць. Аляксандра ў творчасці, гэта вядома што. Але ж шчаслівыя маюць такую духоўную арганізацыю, што путаў не заўважаюць. І гэтая якасць застаецца на ўсё жыццё. Сведчанне таму новая апавесць Івана Пятровіча «Абмен», надрукаваная ў тым жа шытку «Маладосці». Але не падумаць, гэта не кватэрны абмен. Гэта абмен мужамі і жонкамі: благая жонка добрага мужа выходзіць замуж за бллагаго мужа, ды наадварот. У выніку блэгі пасылае сваю бллагу да лекара рабіць аборт, а добры адпраўляе добрую ў радзімны дом. Там на свет з'яўляецца істота, якую добры бацька, дзякуючы Богу, называе рэліктавым імем Славіна.

Вось вам настальгія на будучыню. А каб троху больш сме-ласці, магчыма б, і Сталінай назваў.

Пісьменнікі, кажаце?...

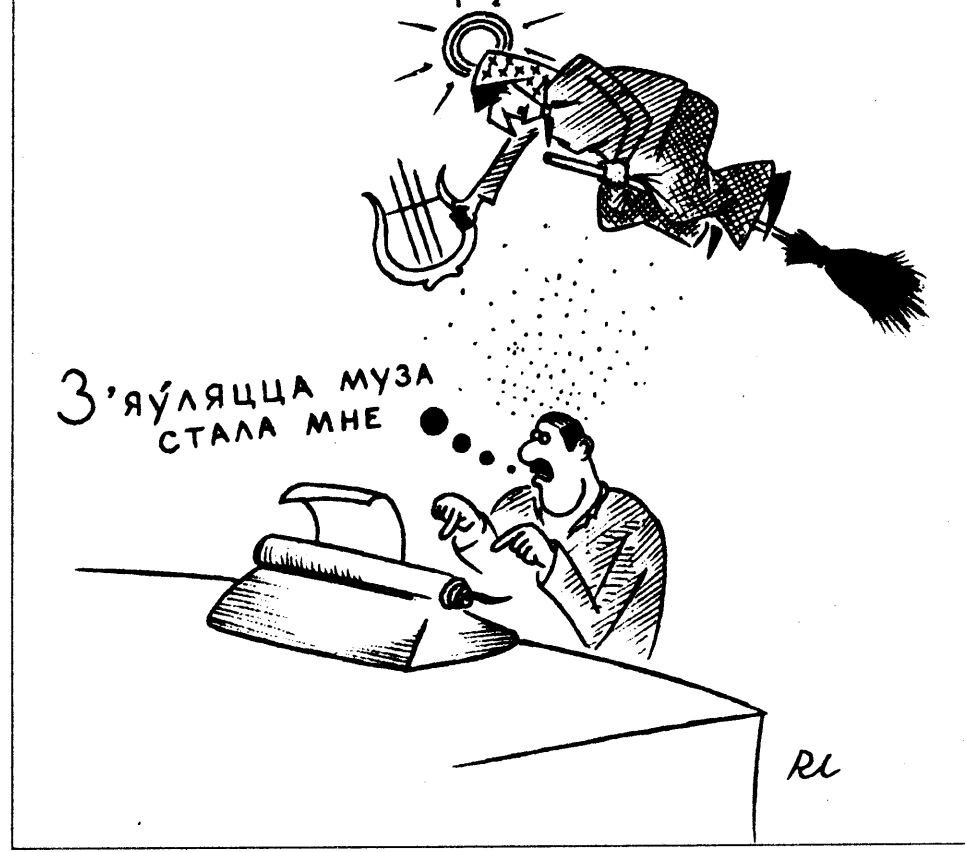
Констанцін СКУРАТОВІЧ

рымаў ад улады, якая ўмела яго, лаўрэата Сталінскай прэміі, апякаць і шанаваць. Аляксандра ў творчасці, гэта вядома што. Але ж шчаслівыя маюць такую духоўную арганізацыю, што путаў не заўважаюць. І гэтая якасць застаецца на ўсё жыццё. Сведчанне таму новая апавесць Івана Пятровіча «Абмен», надрукаваная ў тым жа шытку «Маладосці». Але не падумаць, гэта не кватэрны абмен. Гэта абмен мужамі і жонкамі: благая жонка добрага мужа выходзіць замуж за бллагаго мужа, ды наадварот. У выніку блэгі пасылае сваю бллагу да лекара рабіць аборт, а добры адпраўляе добрую ў радзімны дом. Там на свет з'яўляецца істота, якую добры бацька, дзякуючы Богу, называе рэліктавым імем Славіна.

Вось вам настальгія на будучыню. А каб троху больш сме-ласці, магчыма б, і Сталінай назваў.

Пісьменнікі, кажаце?...

Констанцін СКУРАТОВІЧ

КУРАПАТЫ

Польшча не верыць хлусні

Амбасада Польшчы ў Мінску выказала «вялікае шкадаванне і абурэнне» хлуснёй, якую распаўсюдзіла Беларускае тэлебачанне пра падзеі ў Курапатах, што адбыліся там больш як паўстагоддзя таму.

19 красавіка Беларускае тэлебачанне пусціла ў эфір праграму Ігара Рудамётава «Экстэмацыя нянавісці», у якой, паводле заявы прэс-службы амбасады Польшчы, «была ўзята пад сум-

ненне балючая гістарычная праўда аб злачынствах, здзейсненых НКУС у 1937-1941 гадах у Курапатах пад Мінскам». «Выступваючы ў тэлеперадачы псеўдаэксперты надзвычай цынічна адмаўлялі той факт, што спраўцамі забойстваў беларусаў, палкаў і прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцяў з'яўляліся сталінскія каты. Аўтары праграмы выкарыстоўвалі прапарываваныя « доказы » і, насуперак элемен-

тарнай логіцы і прынцыпам добрасумленнай журналістыкі, распаўсюдзілі хлусню, становячыся такім чынам прадаўжальнікамі самых змрочных прапагандысцкіх традыцый сталінізму», — гаворыцца ў заяве. Польшкая амбасада нагадвае, што аспрэчванне генацыду асуджаецца ўсім цывілізаваным светам, а «у некаторых выпадках пераследуецца па законе».

Рыгор БУЯН

Liberum veto: 1791 – 2001

Лукашэнкаўская канстытуцыя ў лютэрку Трэцямайскай

Варта лічыць за цуд, калі трэцяга траўня знайшося ў Беларусі чалавек дзесяці, якія ўгадалі пра Канстытуцыю, прынятую 210 гадоў таму. У нас і пра сучасную канстытуцыю Лукашэнкаўскага ўзору мала хто ведае, хоць у лістападзе 1996 года схадзілі на рэферэндум.

Між тым Канстытуцыя 3 траўня 1791 года кардынальна паўплывала на гістарычны лёс нашага народа. Абвешчэнне яе артыкулаў выклікала Другі падзел, паўстанне ў Польшчы, Беларусі, Літве і наступнае знікненне Рэчы Паспалітай з палітычнай карты свету напрыканцы 18 стагоддзя.

Але ўгадаць Трэцямайскую канстытуцыю варта і па надзённых прычынах – найперш дзеля параўнання, наколькі ж мы прасунуліся наперад за 200 гадоў адносна зместу «асноўнага закона», па якім мусіць жыць дзяржава і цягнуць лямку народ.

Зразумела, што галоўнае ў канстытуцыях – артыкулы пра дзяржаўны лад і ўладу. Яны акрэсліваюць кола пануючых. У гэтых адносінах Канстытуцыя 1791 года арыентавалася на стварэнне цэнтралізаванай улады, а больш дакладна – канстытуцыйнай дынастычнай манархіі. Слова манарх, як і манах, манада, манокль, маюць каранем грэцкае слова «мона» – адзін. У адносінах да ўлады манарх азначае самаўладдзе. Да гэтага манарх у Рэчы Паспалітай быў асобай выбарнай (кароль польскі, вялікі князь літоўскі).

Наша Канстытуцыя 1996 года таксама стварыла сістэму вярхоўнай улады, якая ўзначальваецца манархам. У сённяшняй трактоўцы гэтага слова – прэзідэнтам, гарантам канстытуцыі, які мае права кіраваць пры дапамозе Указаў, якія потым Палаты Нацыянальнага сходу афармляюць як Закон.

Манархія, як вядома, можа быць асвечанай. У 1791 годзе манархам Польшчы, Беларусі і Літвы быў Станіслаў Аўгуст Панятоўскі, тыповы прадстаўнік эпохі Асвеціцтва і адпаведна

свайго часу добра адукаваны. Але манархія можа быць і неасвечанай. У выпадку асвечанасці манарха праводзяцца прагрэсіўныя рэформы і шануюцца культура, у неасвечанага манарха найперш умацоўваюцца сілавыя ведамы, а культура і наогул ідэалогія разглядаецца як служанка пры ўладзе. У Беларусі, на жаль, дзейнічае апошні варыянт. Дастаткова паслухаць прамовы

нацкіх групавак, так і знешняга ўплыву на палітычныя жыццё краіны. Суседзі Рэчы Паспалітай праз подкуп дэпутатаў на сойм шляхты стваралі пятую калону, якая зрывала любую карысную для дзяржавы соймавую паставу. «Не дазваляю!» – было жудасным сімвалам крызісу краіны. Нарэшце ліквідацыя *liberum veto*, замацаванае ў Канстытуцыі, дазволіла прымаць простай баль-

«не дазваляю» хоць на які ўказ ці дэкрэт начальніка дзяржавы. Крычаць «не дазваляю» – выключная прерогатыва адзінай уладарнай асобы. Усе ейныя *liberum veto* агучваюцца па тэрытарыяльных адзінках праз прызначаных «вертыкальшчыкаў».

Прыняцце Канстытуцыі 1791 года было скіраванае на адраджэнне саслабелай дзяржавы і незалежнае ад волі рускіх,

кава і Кахоўскага ў 1792 годзе.

Станіслаў Аўгуст Панятоўскі аказаўся апошнім каралём Польшчы і апошнім вялікім князем літоўскім, паколькі пасля Трэцяга раздзелу Рэчы Паспалітай мусіў адмовіцца ад кароны, быў арыштаваны і адвезены ў Пецярбург. Усе беларускія губерні апынуліся ў складзе Расіі і ператварыліся ў частку Паўночна-Заходні край. Сёння най-

знайсці агульную мову, каб выставіць са свайго кола валадара на трон Вялікага Княства. Наадварот, яны пільнавалі, каб хто з іх не высунуўся наперад, і бясконцыя гэтак званыя «хатнія войны» паміж групамі пад гучнымі заклікамі «абароны рэспубліканскага ладу» вынічалі з жадання забіць ці хоць падрэзаць крылы таму, хто высунуўся. Здаецца, гэтая хвароба ёсць невылечная ў нашым грамадстве, і дэвіз «Калі не я – дык ніхто!» напэўня лютымі пачуццямі не адно пыхлівае сэрца.

Канстытуцыя 1791 года адмаўляла выбарнасць караля, таму ўсё наладжана механізм грашованага ўплыву на групую на элекцыйных соймах руйнаваўся. Такое не даруецца, і тры абсалютныя манархіі – Расія, Прусія, Аўстрыя – кінуліся зброй бараніць «шляхецкія вольнасці» ў чужой краіне, без якіх чужы ўплыў не мог выконвацца. Гэта вельмі нагадвае сённяшні клопат Расіі пра рускамоўнае насельніцтва ў «блізкім замежжы» і патрабаванні для яго дзяржаўнага статусу рускай мовы ў былых рэспубліках СНГ.

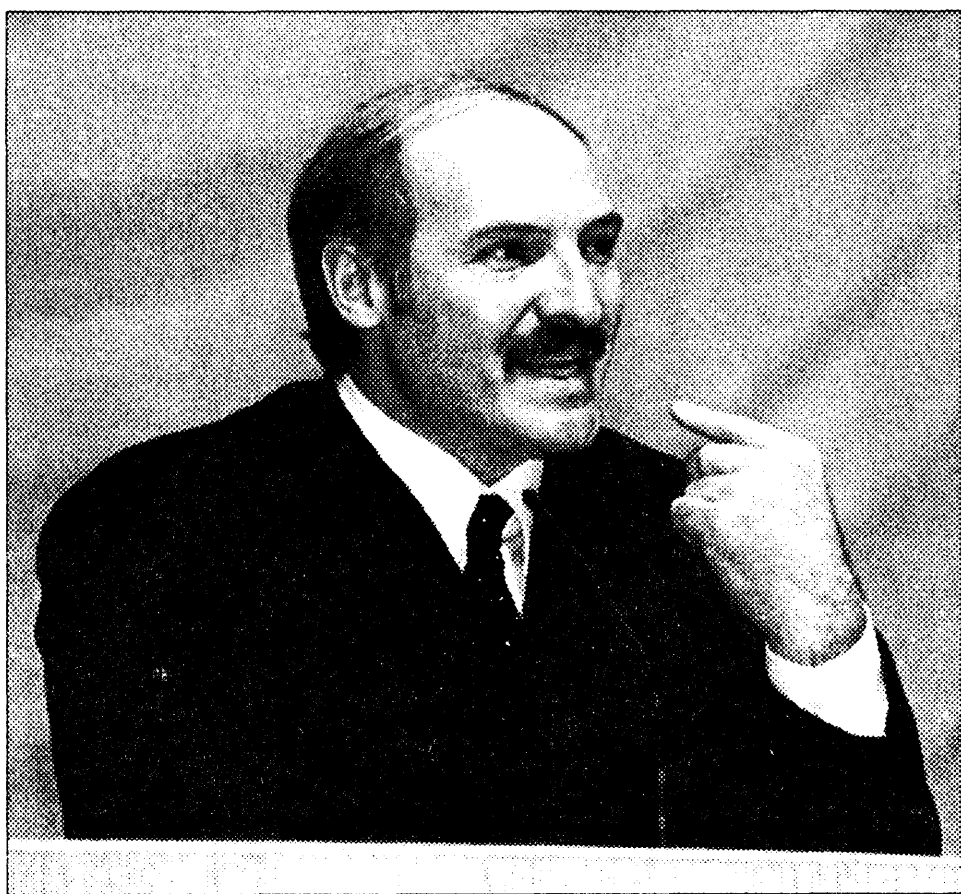
Канстытуцыя 1791 года абвясціла роўнасць веравызнанняў. Праз 210 гадоў у час засваення космасу і навуковай карціны свету наша краіна насуперак канстытуцыйным палажэнням (Беларусь – свецкая дзяржава) на ўзроўні дзяржаўна-вярхоўнай улады абвешчаецца краінай прашлаўнай, а іншым крысціянскім вераванням ствараецца рэжым неспрыяльнасці. Ці прашлаўная царква бярэ рэванш за нудачы ў сярэднявеччы?

За 210 гадоў шмат што змянілася на нашай зямлі, але вось у сферы дзяржаўна-палітычнага жыцця, у правілах панавання тых, хто атрымаў выбарную ўладу на пяць гадоў, бачнае жаданне вярнуцца да той часткі Трэцямайскай канстытуцыі, якая адмяняла выбарнасць манарха. Чалавечая прырода і прырода ўлады за два стагоддзі не пацяперлі ў нас зменаў, змянілася толькі па модзе часу рыторыка – гэтае адзенне думак.

Канстанцін МАТУСЕВІЧ

● Станіслаў Аўгуст Панятоўскі — апошні вялікі князь літоўскі і кароль польскі

● Аляксандр Лукашэнка — цяперашні кіраўнік беларускай дзяржавы

кіраўніка нашай дзяржавы на селіктарнай нарадзе ці дзе ў гэтых адносінах хібаў дэмакратыі, каб не сумнявацца, што мы маем менавіта манарха неасвечанага.

Галоўнай заваёвай Канстытуцыі 1791 года была адмова ад *liberum veto* – «свабоднае забараняе». Менавіта гэтае правіла, якое лічылася найвышэйшым дасягненнем «шляхецкай вольнасці», прывяло да страты вальнымі соймамі магчымасці прымаць жыццяздольныя рашэнні. Дастаткова было хоць аднаму дэпутату крыкнуць на гатовы законнапраект «не дазваляю» – і ўся падрыхтаваная падатковая, ваенная ці культурная рэформа ішла ў глум. Права *liberum veto* стварала выключныя ўмовы для маніпуляцыяў як унутраных маг-

шыней галасоў законы, скіраваныя на карысць Рэчы Паспалітай. Сярод першых была паставіла аб павелічэнні войска з 18 тысяч (12 тысяч у Польшчы, 6 тысяч у Вялікім Княстве) да 100 тысяч. Рэакцыя на жаданне ўзмацніцца стала стварэнне пад апекі імператрыцы Кацярыны і на расійскай тэрыторыі Таргавіцкай канфедэрацыі шляхты, якой Расія дапамагла дзвюма арміямі. У верасні 1792 года Трэцямайская канстытуцыя страціла сілу, і «не дазваляю» вярнулася ў спячку.

У гэтых адносінах сённяшняя Канстытуцыя Беларусі мае палярна іншы знак. Немагчыма ўявіць сабе хоць аднаго дэпутата Нацыянальнага сходу апошняга фармату, які шэптам вымавіць

прускай і аўстрыйскай суседзяў існаванне.

На прынцыпы самастойнасці, незалежнасці, нацыянальных інтарэсаў, якія пазначаныя ў сённяшняй канстытуцыі Беларусі, цяпер накладзенае валадарнае *liberum veto*, і адфільтраваны праз выбарчы механізм законы заканадаўчы сядзяць нема, як два стагоддзі таму сядзеў «немы сойм» у Гродне. Ратыфікаваныя ім дамовы пра страту ўласнай валюты, уласнага рынку, уласнай знешняй палітыкі і нарэшце відавочнае падпарадкаванне войска РБ расійскаму кіраванню, паспешлівае «ўцягненне» ў расійскую дзяржаву выконваюць зараз тую ролю, што выконвалі арміі генералаў і інфантэрыі Крэчэцкіх

больш апантаных адэпты расійска-беларускай саюзнай дзяржавы шчыра дзеляцца сваімі планами аб ператварэнні Беларусі ў восьмую федэральную акругу РФ, дзе замест прэзідэнта будзе крамлёўскі прадстаўнік.

Патрыятычныя крыткі Трэцямайскай канстытуцыі называюць сярод яе хібаў тое, што яна ператварала Рэч Паспалітую ва ўнітарную дзяржаву, пазбаўляла Вялікае Княства (Беларусь, Літва) «самастойнасці». На жаль, гэта няпраўда. У 18-м стагоддзі наша гэтакая самастойнасць выяўлялася хіба толькі ў безупынным барацьбе тутэйшых магнатычных групавак. Радзілы, Сапегі, Агінскія, Пацы, Чартарыскія на працягу па меншае двух стагоддзяў не здолелі

Наказ БАЦЬКАЎшчыны не выкананы!

Ці што замінае дрэннаму танцору?

Дагуляліся! Усяго дзвюх суседзяў! Хапіла беларускай зборнай, каб з трэскам праваліць пастаўленую перад ёй задачу: напярэдадні чэмпіянату свету па хакеі кроў з носу ўвайсці ў васьмёрку лепшых камандаў. Паразы ад чэхаў і швейцарцаў на самым старце, адпаведна з лікам 1:5; 2:5, пусцілі нашым добрую юху і сталі шлагбаўмам на шляху да гэтай мэты. Нават перамога ў невырашальным матчы над гаспадарамі-немцамі – з лікам 2:0 – не змагла як-небудзь яго звярнуць. Казка пра беларускі хакей скончылася!

Сёння, заўтра і яшчэ 7 траўня спорт № 1 у нашай рэспубліцы чакае амаль гамлетаўскае «быць ці не быць?» у «паразай» групе, калі чатыры няўдачнікі – беларусы, японцы, нарвежцы і латышы – будуць аспрэчваць ...наццатыя месцы. Дакладней, з трынаццатага па шаснаццатае.

Больш за тое, каманды, якія ў гэтым «міжсабойчыку» будуць трэцімі ці чацвёртымі, на два гады пакінуць эліту. На жаль, шанцы

апынуцца сярод іх ёсць і ў выхаванцаў Анатоля Варывончыка.

Прабачце, але які дурань патрабаваў ад іх месца не ніжэй за восьмае? Нельга ахапіць неабсяжнае: падставаў для гэтага, як бачым, ні было ніякіх.

Зборная Беларусі толькі аднойчы, у год свайго дэбюту ў вышэйшай лізе, заняла менавіта гэты радок у табліцы, потым двойчы запар саступала на прыступку ніжэй. Дык што вымушала спадзявацца на ўздым яшчэ вышэй?

Каторы год нашая зборная гуляе практычна ў адным і тым жа складзе, сярэдні ўзрост якога вышэй за 34 гады. Так, могуць у любой камандзе бліснуць некалькі сталых і вопытных спартсменаў, але калі яна цалкам складзеная з ветэранаў – гэта не добра. І з кожным сезонам «дзядкі» зусім не прыбаўляюць у майстэрстве, таму што большасць беларускіх зборнікаў выступаюць у складах «защатных» камандаў розных краінаў, скажам так, яны дагульваюць

свой хакейны век. Зборная ўвесь час карыстаецца старым тэарэтычным багажом, адсутнічаюць новыя ідэі ў трэнераў, няма каштоўных знаходак у стратэгіі і тактыцы, адсутнічае сувязь паміж юнацкай, юніёрскай і галоўнай зборнымі. Я ўжо не кажу пра перашкоды з боку дзяржавы, якая, адзін толькі прыклад, не дазваляе беларускім клубам стаць самастойнымі суб'ектамі гаспадарання.

Можна яшчэ адшукаць мноства іншых прычынаў заняпаду хакею. Разумеюць гэта ўсе, ды не вельмі хто спяшаецца дапамагчы.

А як можна пракаментавать словы аднаго з беларускіх хакеістаў, які ў час прэс-канферэнцыі пасля паражэння ў другім матчы адкрыў нам яшчэ адну непрывабную старонку з жыцця зборнай, калі адзначаў, што ён так і не зразумеў, навошта былі патрэбны таварыскія сустрэчы са слабымі камандамі. Ніколі з боку трэнераў ён так і не пачуў, як паводзіць сябе на пляцоўцы, напрыклад, пры гульні ў большасці

ці меншасці, якой схемы прытрымлівацца ў той ці іншай сітуацыі, якія абавязкі выконваць.

Адным словам, усё састарэла ў нашым хакеі.

А тут яшчэ не змаглі выступіць два форварды – Цыплакоў ды Бекбулатаў.

І, нарэшце, паспрабуйце знайсці ў свеце яшчэ адзін нацыянальны чэмпіянат, у якім ніводны з яго ўдзельнікаў (!) не трапіў у галоўную каманду краіны. Тады навошта марнаваць грошы? Толькі дзеля таго, каб кіраўнікі гэтых клубаў мелі асабістыя сотавыя тэлефоны і па некалькі прэстыжных аўтамабіляў, у той самы час, калі на двух гульцоў, і гэта яшчэ добра, знойдзецца толькі адзіная кляшкіца!

Так і гуляюць нашыя «старычкі» праз «не магу», спакуюшыся на высачэнныя ганарары, якія ім абяцаюць і спраўна выплачваюць. А крыніцаў юных талентаў яшчэ не знайшлі, таму і будзем мець, што маем.

Нашмат больш маладзья, перспектыўныя і, галоўнае, – талена-

● Прыблізна вось так выглядае «месца, ніжэй за дваццатае».

вітыя – сапернікі (тыя ж, напрыклад, швейцарцы, у складзе якіх гуле, дарэчы, толькі некалькі «легіянераў», астатнія – свае, тутэйшыя) не даюць нам перадыху ў гэтай літаральна здэкуюцца над «абыякавымі да гульні беларусамі». А калі ў апошніх яшчэ зусім няма настрою, адсутнічае бляск у вачах, ды, як гаворыць той жа Андрэй Скабелка, яны зусім не ведаюць, што рабіць на пляцоўцы – атрымліваюцца жудасныя прабоіны.

І не трэба тут шукаць вінаватых, плявузгаць на дрэннае судзейства, на мяккі ці, наадварот, цвёрды лёд (?), спасылацца на нейкія доўгія (у цэнтры Еўропы, у Германіі?) авіяпералёты, ці сачыць, хто і як зірнуў у твай бок. І ўвогуле, прафесіяналам-спартсменам трэба памятаць словы караля футбола Пеле, які ўвесь час гаварыў: «Заб'юць табе два галы, а ты, у адказ, забі тры!»

А калі так у нашых майстроў не атрымліваецца, дык «нам такі хакей не патрэбны».

Праз год у тым жа складзе мы зноў накіроўемся за гэтым зала-рым руном, восьмым месцам, але ўжо на зімовую Алімпіяду ў Солт-Лейк-Сіці. І, што цікава, сустрэнемся спачатку з тымі ж швейцарцамі! І мы, і яны да таго часу яшчэ на год памужнем ці састарэем – каму як! – і чый зборнай гэта больш пойдзе на карысць, не цяжка здагадацца.

Відавочна, што з кожным годам сітуацыя з беларускім хакеем горшае. І толькі будаўніцтвам лядовых палацаў яе не палепшыць.

Ёсць такі тэрмін у кінематографіі – «сыходзячая натура». Дык вось, хутка завершыцца 65-ы чэмпіянат свету. І вельмі не хацелася б, каб з яго заканчэннем сышоў увогуле і беларускі хакей!

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Галоўны рэдактар

Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванняў аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі

Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.

Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by. Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда» 220073, г. Мінск, Першы заградавы завулак, 3. Заказ №1705 Нумар падпісаны ў друку 3/05/2001 (15:00) Наклад — 9.710